

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

KOMPARACE ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ OSVČ A S.R.O.

COMPARISON OF INCOME TAXATION OF SELF-EMPLOYED PERSONS AND LIMITED LIABILITY COMPANIES

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Johanka Skálová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

BRNO 2024

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Johanka Skálová
Vedoucí práce:	JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.
Akademický rok:	2023/24
Studijní program:	Účetnictví a daně

Garant studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Komparace zdanění příjmů OSVČ a s.r.o.

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem bakalářské práce je vybrat optimální formu podnikání pro vybraného podnikatele. Bakalářská práce bude zaměřena na daňovou komparaci a určení, zda je pro podnikatele výhodnější podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná nebo jako společnost s ručením omezeným.

Základní literární prameny:

BĚHOUNEK, Pavel. Společnost s ručením omezeným: prakticky včetně účetnictví a daní. 13. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2023. 359 s. ISBN 978-80-7554-391-2.

HEJDA, Jan, Libor FINGER, Martin PROSSER, Nina SVOBODOVÁ a Veronika VANĚČKOVÁ. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře. 2. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2020. 279 s. ISBN 978-80-7554-268-7.

HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory. 7. vyd. Praha: ESAP, 2023. 267 s. ISBN 978-80-907398-8-8.

PELC, Vladimír a Petr PELECH. Daně z příjmů: s komentářem 2020. 18. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2020. 838 s. ISBN 978-80-7554-277-9.

VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR 2022. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 353 s. ISBN 978-80-7676-362-3.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2023/24

V Brně dne 4.2.2024

L. S.

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
garant

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá optimalizací zdanění osoby samostatně výdělečně činné a osoby s ručením omezeným. V teoretické části je objasněna problematika daní, teorie spojená s podnikající fyzickou a právnickou osobou, popis jednotlivých druhů obchodních korporací s důrazem na osobu s ručením omezeným a výhody či nevýhody, mezi osobou samostatně výdělečně činnou a společností s ručením omezeným. V praktické části je teorie aplikována, aby bylo možné zjistit, která forma podnikání je pro vybraného podnikatele optimální. Nakonec jsou výsledky porovnány a vyhodnoceny.

Klíčová slova

daňová optimalizace, daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob, osoba samostatně výdělečně činná, společnost s ručením omezeným

Abstract

The bachelor thesis deals with the optimization of taxation for self-employed individuals and limited liability companies. The theoretical part elucidates the issues of taxes, theories related to both personal and legal entities, description of various types of legal entities with emphasis on limited liability companies, and the advantages or disadvantages between a self-employed individual and a limited liability company. In the practical part, the theory is applied to determine which form of business is optimal for the selected entrepreneur. Finally, the results are compared and evaluated.

Key words

tax optimization, personal income taxation, corporate income taxation, self-employed person, limited liability company

Bibliografická citace

SKÁLOVÁ, Johanka. Komparace zdanění příjmů OSVČ a s.r.o. [online]. Brno, 2024 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: <https://www.vut.cz/studenti/zav-prace/detail/160195>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Jan Kopřiva.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 24. 4. 2024

.....
Johanka Skálová

autor

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce JUDr. Ing. Janu Kopřivovi za cenné rady, důležité připomínky při zpracovávání této bakalářské práce a za jeho odborný, ale zároveň i lidský přístup, kterého jsem si velmi vážila.

Poděkování také patří mé rodině a nejbližším přátelům za trpělivost a velkou oporu, kterou mi po celou dobu mého studia poskytovali.

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	13
1.1 Daňový systém v ČR	13
1.1.1 Definice a podstata daní.....	14
1.1.2 Funkce daní.....	15
1.2 Daň z příjmů fyzických osob	15
1.2.1 Daňový subjekt	16
1.2.2 Předmět daně.....	16
1.2.3 Příjmy ze samostatné činnosti § 7 ZDP	17
1.2.4 Příjmy z nájmu § 9 ZDP	18
1.2.5 Osvobození od daně.....	19
1.2.6 Základ daně a daňová ztráta.....	20
1.2.7 Slevy na dani a daňová zvýhodnění.....	22
1.2.8 Sazba daně a výpočet daňové povinnosti	25
1.2.9 Sociální pojištění.....	28
1.2.10 Zdravotní pojištění.....	29
1.2.11 Paušální daň	29
1.3 Daň z příjmu právnických osob	30
1.3.1 Poplatníci daně z příjmů PO	31
1.3.2 Předmět daně.....	32
1.3.3 Osvobození od daně.....	32
1.3.4 Základ daně a položky snižující základ daně.....	33
1.3.5 Sazba daně a výpočet daňové povinnosti	35
1.4 Daňové přiznání	36
1.4.1 Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob	37

1.4.2	Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob	38
1.5	Podnikání jako FO	39
1.5.1	Rozdělení živností.....	39
1.5.2	Hlavní a vedlejší činnost.....	41
1.5.3	Založení živnosti.....	43
1.5.4	Ukončení živnosti	44
1.6	Podnikání v obchodní korporaci	46
1.6.1	Společnost s ručením omezeným.....	47
1.7	Srovnání OSVČ a s.r.o.....	51
1.8	Přechod z OSVČ na s.r.o.	53
2	ANALYTICKÁ ČÁST	55
2.1	Charakteristika fyzické osoby.....	55
2.2	Výpočet daňové povinnosti a čistého zisku FO	57
2.2.1	Výpočet daňové povinnosti OSVČ skutečnými a paušálními výdaji	58
2.2.2	Zdravotní a sociální pojištění.....	60
2.2.3	Čistý zisk OSVČ.....	62
2.3	Výpočet daňové povinnosti a čistého zisku s.r.o.	64
2.3.1	Daňová povinnost s.r.o.- podíl na zisku.....	64
2.3.2	Čistý zisk s.r.o.- podíl na zisku	66
2.3.3	Daňová povinnost s.r.o.- poloviční úvazek, minimální mzda pro společníka	68
2.3.4	Čistý zisk s.r.o.- poloviční úvazek, minimální mzda pro společníka	70
2.3.5	Daňová povinnost s.r.o.- maximální možná mzda pro společníka	71
2.3.6	Čistý zisk s.r.o.- maximální možná mzda pro společníka	73
2.3.7	Srovnání daňové povinnosti s.r.o.....	74
2.3.8	Srovnání čistého zisku s.r.o.	75
2.4	Srovnání OSVČ a s.r.o.....	76

2.4.1	Daňová povinnost	77
2.4.2	Čistý zisk.....	77
2.4.3	Další náklady spojené s přechodem na s.r.o.	78
2.4.4	Dědictví OSVČ a s.r.o.	79
3	VLASTNÍ NÁVRH.....	81
	ZÁVĚR	84
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	86
	SEZNAM ZKRATEK	89
	SEZNAM TABULEK.....	90
	SEZNAM GRAFŮ	92

ÚVOD

V bakalářské práci se autorka zaměří na komparaci zdanění a daňovou optimalizaci mezi osobou samostatně výdělečně činnou a právnickou osobou zapsanou jako společnost s ručením omezením.

S daněmi se setkáváme v našem životě neustále. Během studia na vysoké škole byla problematika daní autorce přiblížena a zjistila, že při dostatečných znalostech, se s daněmi dá různými způsoby pracovat a dosáhnout tak zajímavých výsledků. Je známo, že každý daňový poplatník chce mít daňovou povinnost co nejmenší. Ve svém okolí má autorka spoustu známých, ať už rodinu, nebo přátele, co podnikají a v daních se nevyznají, nebo si nejsou jistí, co udělat, aby zbytečně neplatili navíc. Tohle bylo i velmi aktuální téma v jedné jí blízké firmě, kde se zrovna řešila problematika, zda podnikat jako fyzická nebo právnická osoba. A když se tohle téma řešilo současně i na přednáškách, na kterých byl ve stručnosti vysvětlován princip, výhody a nevýhody jednotlivých forem, rozhodla se, že by to bylo ideální téma pro bakalářskou práci, protože nejenže jí přijde zajímavé, jak se dá s daněmi pracovat, ale chtěla se dozvědět více podrobností, jak vše funguje, a také pomoci firmě, ve které vykonávala odbornou praxi na vysoké škole, v rozhodování se a chápání celé problematiky.

Dle autorčina názoru za současné situace, v jaké se firma nachází, by přechod na společnost s ručením omezeným nebyl více ziskový, protože podnikání nijak neroste, takže v přechodu nevidí moc smysl, ale právě proto se pro tuhle bakalářskou práci rozhodla. Ráda by zjistila, zda jsou její předběžné domněnky pravdivé či nikoliv.

Pomocí bakalářské práce si chce zopakovat, rozšířit a upevnit teorii, kterou se naučila ve škole, a následně teorii aplikovat jak v praktické části bakalářské práce, tak i v budoucím životě.

Bakalářskou práci autorka začne obecným popisem problematiky daní. Seznámí čtenáře se základy daňové teorie a se základními pojmy. V dalších kapitolách první části rozebere také daň z příjmu právnických a fyzických osob a jejich postup výpočtu. Probrána bude i problematika podnikání jakožto fyzická nebo právnická osoba. Znovu se zaměří na základní pojmy, vysvětlení, co jednotlivé právnické osoby znamenají a jejich popis. Rozeberou se také druhy jednotlivých obchodních korporací, zejména se zaměřením na

společnost s ručením omezeným. Obeznámí nás zde také se všemi výhodami a riziky, co by přinesl případný přechod z fyzické osoby na osobu s ručením omezeným.

Třetí část již bude praktická. Rozebraná teorie se zde bude aplikovat na případu, kdy si autorka zvolí podnikající fyzickou osobu. Na této osobě ukáže postup výpočtu daňové povinnosti. Také zde provede výpočet daně, pokud by se z fyzické osoby stala právnická osoba, která podniká na základě společnosti s ručením omezeným.

Čtvrtá část se bude zabývat zhodnocením a porovnáním výsledků s ohledem na všechna případná současná i budoucí rizika, zda podnikatele vyjde výhodněji zůstat v podobě fyzické osoby, nebo by pro něj byl vhodný přechod na právnickou osobu.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Daňový systém v ČR

Daňový systém v České republice vznikl v roce 1993 a je založen na principu zákonnosti, tedy na daňových zákonech uveřejněných v Sbírce zákonů České republiky. Od jeho zavedení proběhlo několik daňových reforem. V roce 2004, kdy vstoupila Česká republika do Evropské unie, došlo k významným úpravám daňového systému, který se musel přizpůsobit evropským standardům. Velkou změnou bylo například zavedení systému daně z přidané hodnoty.¹

Daně jsou nejvýznamnější a největší částí příjmu do státního rozpočtu. Daňový systém v ČR, stejně jako v jiných zemích EU, zahrnuje přímé a nepřímé daně. Každá tato daň má svá specifika a je upravována samostatným zákonem.²

Přímé daně jsou specifické tím, že lze konkrétně určit osobu, která musí danou daň odvést. Tato osoba, mající povinnost daň zaplatit, je tedy zároveň plátcem daně i poplatníkem. Do přímých daní se zařazují daně z příjmů právnických a fyzických osob a majetkové daně. Daně jsou od poplatníků odváděny přímo do státního rozpočtu.³

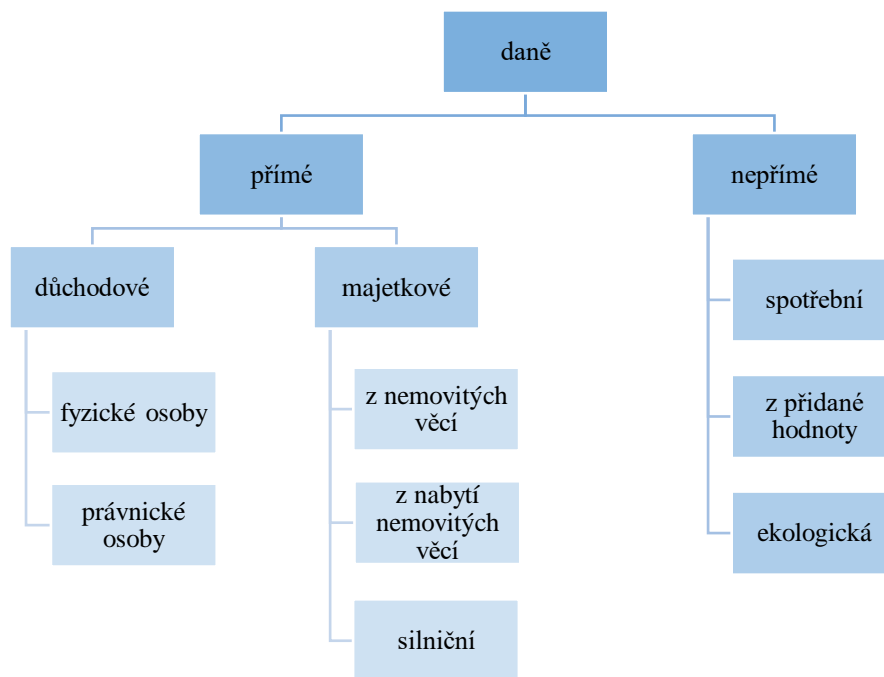
Naopak, u nepřímých daní nelze předem určit, kdo bude konkrétním poplatníkem. Poplatník a plátcem daně tedy nejsou jedna stejná osoba. Nepřímé daně se zahrnují do ceny služeb a zboží, z čehož vyplývá, že daň sice zaplatí spotřebitel, ale odvedena je obchodníkem, který danou službu, nebo zboží prodával. Jsou tedy odváděny do státního rozpočtu nepřímo. K nepřímým daním spadají daň z přidané hodnoty a spotřební daně na tabák, paliva, elektřinu, alkohol atd.⁴

¹ RADVAN, Michal. Czech tax law, s. 7.

² VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 48, s. 59.

³ Přímé a nepřímé daně. Online. In: Stormware.

⁴ Přímé a nepřímé daně. Online. In: Stormware.

Graf 1: Přímé a nepřímé daně⁵

1.1.1 Definice a podstata daní

Daň by se dalo specifikovat jako ze zákona povinnou platbu do veřejného rozpočtu. Tato platba je zpravidla neúčelová (plátce většinou neví, na co budou jeho peníze přesně použity), neekvivalentní (tzn. že za částku, kterou poplatník zaplatí, nevzniká stejná protihodnota, například pokud poplatník odvede větší finanční částku na daních, neznamená to, že může spotřebovat více veřejného osvětlení), povinná (platit daně je povinnost každého občana ze zákona) a nenávratná (poplatníkovi se odvedené peníze nikdy nevrátí, jako je tomu například u půjčky).⁶

Jak již bylo zmiňováno, daně tvoří zásadní příjem do státního rozpočtu. Jsou z nich financovány státní, krajské a obecní rozpočty. Stát tímto způsobem získává finance, které užívá na pokrytí veřejných potřeb, které není z logiky věci možné financovat soukromým sektorem. Do veřejných potřeb spadají veřejné statky, které jsou financovány z velké části právě z daní. Veřejný statek je ten, jehož konzumace jedním subjektem neovlivňuje

⁵ Vlastní zpracování dle: Přímé a nepřímé daně. Online. In: Stormware.

⁶ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 9-10.

možnost konzumace jiného subjektu. Spotřeba těchto statků nelze nikomu zakázat. Jedná se například o vzdělání a osvětlení na ulicích.⁷

1.1.2 Funkce daní

V ekonomii daně zastávají několik klíčových rolí. Patří mezi ně především fiskální, alokační, redistribuční, stabilizační a stimulační funkce. Nejvýznamnější je fiskální funkce, protože zahrnuje zisk finančních prostředků do veřejného rozpočtu, z kterého se následně financují již výše zmiňované veřejné statky a veřejné potřeby.⁸

Alokační funkce slouží k přesunu finančních prostředků tam, kde je jich nedostatek, například formou daňových úlev, nebo přímo investovat do odvětví. Stát se tímto snaží předcházet tzv. tržním selháním, které vznikají ve chvíli, kdy dojde k neefektivní alokaci zdrojů. Jedná se například o podporu zemědělství a školství.⁹

Redistribuční funkce se specializuje na vyrovnání výše příjmů mezi jednotlivci. Má spíše sociální charakter. Zajišťuje, aby jednotlivci s nižším příjmem byli řádně zabezpečeni. K regulaci dochází pomocí různých státních příspěvků (podpora v nezaměstnanosti, podpora sociálně slabším rodinám).¹⁰

Stabilizační funkce má za cíl zabránit vysokým výkyvům v ekonomice a vyhnout se tak prudkým změnám v zaměstnanosti a zachovat cenovou stabilitu.¹¹

Poslední, stimulační, funkce je založena na tom, že každý subjekt chce mít co nejmenší daňovou povinnost, aby odváděl na daních co nejméně financí. Aby nedocházelo k daňovým podvodům, stát nabádá poplatníky k řádnému placení daní prostřednictvím daňových úspor, v opačných případech se totiž poplatník vystavuje vyššímu zdanění.¹²

1.2 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob (dále jen „daň z příjmů FO“) spadá do kategorie přímých daní. Je stanovena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších

⁷ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 10.

⁸ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 11.

⁹ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 11-12.

¹⁰ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 12.

¹¹ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 13.

¹² VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 12-13.

předpisů (dále jen „ZDP“). V tomto zákoně je popsáno, kdo má povinnost platit daň z příjmů FO, co je předmět daně, jaké příjmy jsou od daně osvobozené, slevy, které může poplatník využít, a v neposlední řadě, jaká je sazba daně z příjmů FO a jak ji vypočítat.¹³

1.2.1 Daňový subjekt

Daňový subjekt je ten, komu ze zákona vzniká povinnost platit nebo odvádět jakoukoliv daň. Daňové subjekty se poté dají rozlišit do dvou skupin: na daňové poplatníky a daňové plátce. Daňový poplatník je osoba (fyzická nebo právnická), která za svůj majetek nebo příjmy musí odvádět státu daně. Plátce je osoba, která má ze zákona povinnost daň vypočítat, vybrat nebo srazit a odvést správci daně ve stanovené lhůtě. Od zahájení samostatné činnosti, nebo okamžikem příjmu ze samostatné činnosti, vzniká subjektu povinnost do 15 dnů podat přihlášku k registraci poplatníka. Povinnost platit daň z příjmů FO spadá jak na daňového rezidenta (poplatník, který má trvalé bydliště na území České republiky, nebo zde pobývá alespoň 183 dnů v daném kalendářním roce), tak i na daňového nerezidenta. Daňový rezident má povinnost zdanit veškeré své příjmy z České republiky a zároveň i příjmy ze zahraničí, zatímco daňový nerezident daní pouze příjmy, které mu plynou z České republiky.^{14 15}

1.2.2 Předmět daně

Předmětem daně se rozumí příjem peněžní i nepeněžní a příjem dosažený směnou. Zákon rozděluje 5 druhů příjmu popsaných v § 6-10 ZDP:

1. příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP),
2. příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP),
3. příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP),
4. příjmy z nájmu (§ 9 ZDP),
5. ostatní příjmy (§ 10 ZDP).¹⁶

¹³ DVOŘÁKOVÁ, Veronika; PITTERLING, Marcel a SKALICKÁ, Hana. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019, s. 2-3.

¹⁴ PELC, Vladimír a PELECH, Petr. Daně z příjmů: s komentářem 2020, s. 24.

¹⁵ § 2 ZDP.

¹⁶ § 3 ZDP.

Do předmětu daně se dle § 3 odst. 4 ZDP nezahrnují například příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů, úvěry a zápůjčky, příjmy z vypořádání společného jmění manželů, příjem z vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věci podle velikosti spoluvlastnických podílů.¹⁷

Pro účely bakalářské práce se studentka bude věnovat pouze příjmům ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP) a příjmům z nájmu (§ 9 ZDP).

1.2.3 Příjmy ze samostatné činnosti § 7 ZDP

Do příjmů ze samostatné činnosti se řadí příjmy z podnikání, příjmy z výkonu nezávislého povolání a jiných samostatně výdělečných činností. Takto získané příjmy jsou snižované o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je nazýván dílčí základ daně nebo ztráta ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP. Poplatník se může na začátku hospodářského roku sám rozhodnout, zda své příjmy bude snižovat pomocí skutečných, nebo daňových výdajů.¹⁸

Paušální výdaj je pouze fiktivní výdaj, který se vypočítá jako určitá procentuální sazba z příjmů. Tato sazba je závislá na druhu příjmu, viz. tabulka. Když se podnikatel rozhodne pro uplatňování paušálních výdajů, nevztahuje se na něj povinnost vést daňovou evidenci, je pouze nutné, aby vedla evidenci příjmů, pohledávek a závazků. Z tohoto důvodu si spousta drobných podnikatelů volí právě paušální výdaje.¹⁹

¹⁷ § 3 ZDP.

¹⁸ § 7 ZDP.

¹⁹ VYCHOPĚŇ, Jiří. Daň z příjmů 2022, s. 61.

Tabulka 1: Paušální výdaje dle § 7 odst. 7 ZDP²⁰

Druh příjmu	Sazba paušálního výdaje	Maximální výše výdajů
Řemeslné živnosti, zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství	80 % z příjmů	1 600 000 Kč
Volné, vázané a koncesované živnosti	60 % z příjmů	1 200 000 Kč
Svobodná povolání, autorská tvorba	40 % z příjmů	600 000 Kč
Pronájem	30 % z příjmů	800 000 Kč

Zároveň je stanoven maximální limit na uplatnění paušálních výdajů, a to ve výši 2 000 000 Kč. Současně s paušálními výdaji je možné uplatnit slevu na manžela (dle § 35ba ZDP) i daňové zvýhodnění na děti (dle § 35c ZDP).²¹

Naopak, pokud se osoba samostatně výdělečně činná (dále jen „OSVČ“) rozhodne uplatňovat skutečné výdaje, je potřeba, aby všechny výdaje byly prokazatelně doloženy. Z tohoto důvodu je nutné, aby OSVČ uchovávala veškeré své účetní doklady. Částky na dokladech jsou poté sečteny a výsledná suma je odečtena od příjmů. Tyto výdaje jsou vedeny pomocí daňové evidence, nebo účetnictví.²² Mezi skutečné výdaje se dle § 24 ZDP řadí výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, dále např. odpisy hmotného majetku, zůstatková cena hmotného majetku, členské příspěvky, daň z nemovitých věcí, rezervy a opravné položky, výdaje na pracovní cesty.²³

1.2.4 Příjmy z nájmu § 9 ZDP

Příjmy z nájmu vymezuje § 9 ZDP. Do tohoto druhu příjmu se řadí jak příjmy z nájmu nemovitých věcí a bytů (může se jednat i o nájem jen dané části movité věci či bytu), tak

²⁰ Vlastní zpracování dle: ZDP § 7.

²¹ VYCHOPEŇ, Jirí. Daň z příjmů 2022, s. 61.

²² VYCHOPEŇ, Jirí. Daň z příjmů 2022, s. 34-35.

²³ § 24 ZDP.

i příjmy z nájmu movitých věcí. Podstatné je zde rozlišit příležitostný nájem, který spadá do ostatních příjmů dle § 10 odst. Pokud majetek, ze kterého plynou příjmy dle § 9 ZDP, spadá do společného jmění manželů, zdaňují se příjmy jen u jednoho z nich.²⁴

Dílčí základ daně, nebo ztráta, z nájmu podle § 9 ZDP je rozdíl mezi příjmy a výdaji vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Pokud výdaje převyšují příjmy, vzniká poplatníkovi daňová ztráta. Poplatník se může sám rozhodnout, zda chce uplatňovat výdaje prokazatelně vynaložené, za pomoci účetnictví či daňové evidence, nebo bude použije paušální výdaje. Paušální výdaj může být až do výše 30 % z příjmů plynoucích z nájmu, maximálně však do částky 600 000 Kč. Důležité je vědět, že takový způsob, jaký je zvolen pro výpočet výdajů, nelze poté zpětně změnit.²⁵

1.2.5 Osvobození od daně

Všechny příjmy, kterých poplatník dosáhne, nemusí být vždy zdaněny. Existují také příjmy, které za podmínek splnění pravidel daných zákonem, jsou od daně osvobozeny, tzn. není z nich vybírána daň. Pravidla pro osvobození jsou vymezeny v § 4 a § 4a ZDP, jedná se většinou o určité časové lhůty, po jejichž uplynutí předmět nepodléhá dani. Tyto lhůty začínají běžet dnem následujícím po dni, který byl rozhodný pro počátek lhůty. V případě, že konec lhůty vyjde na svátek, nebo víkend, je za poslední den lhůty považován nejbližší následující pracovní den. Pokud se jedná o týdenní, měsíční či roční lhůtu, je posledním dnem ten den, který má stejné označení jako den, kdy došlo k počátku lhůty (tzn. pokud spadá počátek měsíční lhůty na 1. den v měsíci, konec lhůty je 1. den v následujícím měsíci). Osvobozené příjmy se ani nevypisují do daňového přiznání. Výjimka vzniká v případě, pokud hodnota osvobozených příjmů přesáhne částku 5 000 000 Kč, poté poplatníkovi plyne oznamovací povinnost. V opačném případě, pokud poplatník osvobozené příjmy nepřizná, může dostat sankci až ve výši 15 % z příjmu, který zatajil.²⁶

Dle ZDP jsou od daně osvobozeny například příjmy z prodeje rodinného domu, pokud zde měl poplatník minimálně 2 roky trvalé bydliště, příjmy z převodu obchodního podílu,

²⁴ § 9 ZDP.

²⁵ § 9 ZDP.

²⁶ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 146-148.

je-li doba mezi nabytím a převodem alespoň 5 let, příjem z reklamní a veřejné soutěže, příjem z nabytí dědictví, příjem z prodeje movité věci, pokud splňuje podmínky dle § 4 ZDP odst. 1 písm. c ZDP, příjem v podobě stipendia z prostředků vysoké školy a příjem z prodeje cenných papírů, pokud je jeho hodnota za zdaňovací období nižší jak 100 000 Kč, nebo přesáhne-li doba mezi nabytím a převodem časový interval 3 roky.²⁷

1.2.6 Základ daně a daňová ztráta

Základ daně vzniká při vypočítání rozdílu mezi příjmy a výdaji, kterých poplatník dosáhl za dané zdaňovací období (zdaňovacím obdobím daně z příjmů FO je kalendářní rok²⁸). Výdaje, se kterými podnikatel při výpočtu základu daně počítá, musí být prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Do základu daně daňový poplatník nezahrnuje příjmy osvobozené od daně (viz. výše), příjmy, které nejsou podle zákona považovány za předmět daně a příjmy, které jsou zdaňovány zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP. Poplatník může mít více druhů příjmů (§ 6-10 ZDP), v tomto případě se základ daně vypočítá jako součet jednotlivých dílčích základů daně.²⁹

Pokud má podnikatel nižší příjmy jak výdaje, vzniká daňová ztráta. Hodnotu ztráty si může poplatník odečíst od úhrnu dílčích základů daně, a snížit si tak svoji daňovou povinnost. Ztráta se odečítá maximálně do 5 bezprostředně následujících zdaňovacích období od jejího vzniku. Od roku 2020 je také možné formou dodatečného daňového přiznání uplatnit daňovou ztrátu zpětně za dva bezprostředně předcházející roky. Daňová ztráta může podnikateli vzniknout pouze z příjmů ze závislé činnosti a z nájmu.³⁰

Nezdanitelné části základu daně dle § 15 ZDP

K výpočtu základu daně je také nutné zmínit nezdanitelné části základu daně, kterým se věnuje zákon § 15 ZDP. Jedná se o položky, které je možné odečíst od základu daně. Řadí se mezi ně například:

- Dary na vědu, vzdělání, výzkumné, zdravotnické a sociální účely, kulturu atd., pokud jejich hodnota ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně, nebo

²⁷ § 4, § 4a ZDP.

²⁸ § 16b ZDP.

²⁹ § 15 ZDP.

³⁰ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 135-136.

činí alespoň 1000 Kč. Nejvýše lze však odečíst 15 % ze základu daně (výjimkou jsou roky 2020 a 2021 kdy si podnikatelé mohli odečíst až 30 % ze základu daně).³¹

- Za darování krve si může poplatník odečíst 3000 Kč, ale pouze třikrát za jedno zdaňovací období. Maximálně se tedy odečítá částka ve výši 9000 Kč. Odběr orgánů se oceňuje částkou 20 000 Kč.³²
- Úroky ze stavebního spoření a hypotečního úvěru.³³
- Úhrn měsíčních příspěvků zaplacený poplatníkem na penzijní připojištění se státním příspěvkem, nejvýše však ve výši 24 000 Kč. Počítá se ale pouze částka, která přesáhne výši maximálního státního příspěvku.³⁴
- Příspěvky na soukromé životní pojištění v maximální výši 24 000 Kč za jedno zdaňovací období.³⁵

Odčitatelné položky od základu daně dle § 34 ZDP

Od základu daně lze také odečíst položky vypsané v § 34 ZDP. Spadá sem například:

- již zmiňovaná daňová ztráta, nebo její část,
- odpočet na podporu výzkumu a vývoje,
- odpočet na podporu odborného vzdělávání.³⁶

Pro výpočet odpočtu na podporu výzkumu a vývoje je nutné se řídit § 34a až § 34d ZDP, kde jsou vypsány podmínky, do jaké výše si může poplatník odečíst výdaje od základu daně.

Odpočet na podporu odborného vzdělání se dá rozlišit do dvou kategorií. První je odpočet na podporu pořízení majetku na odborné vzdělání upravený v § 34g ZDP. Dle tohoto paragrafu si poplatník může uplatnit odpočet za majetek, který pořídil za účelem odborného vzdělání a pokud je jeho prvním vlastníkem. Odpočet ve výši 110 % vstupní ceny majetku si uplatňuje v případě, že je použit 50 % doby jeho provozu pro odborné

³¹ § 15 odst. 1 ZDP.

³² § 15 odst. 1 ZDP.

³³ § 15 odst. 3 ZDP.

³⁴ § 15 odst. 5 ZDP.

³⁵ § 15 odst. 6 ZDP.

³⁶ § 34 ZDP.

vzdělání a zároveň je v provozu tři bezprostředně následující zdaňovací období. Hodnotu 50 % vstupní ceny majetku si může poplatník odečíst za podmínek, že je majetek použit v rozmezí 30 % až 50 % pro odborné vzdělání a současně je také v provozu tři bezprostředně následující zdaňovací období. Pokud je majetek pořízený na leasing, platí zde stejná pravidla.³⁷

Druhá kategorie je odpočet na podporu výdajů vynaložených na žáka. Za každou hodinu, kdy dojde na pracovišti poplatníka k praktickému vyučování, odborné praxi nebo jiné vzdělávací činnosti, si může odečíst 200 Kč.³⁸

1.2.7 Slevy na dani a daňová zvýhodnění

U výpočtu daňové povinnosti poplatníka je důležité nezapomenout na slevy na dani a daňová zvýhodnění upravené v § 35 až § 35c ZDP . Tyto položky je možné si odečíst od vypočtené daně z příjmu FO. Rozdíl mezi slevou a daňovým zvýhodněním je ten, že slevy lze odčítat pouze do výše vypočtené daně, poplatník se tedy dostane maximálně na 0. Narozdíl od toho, daňové zvýhodnění může částku vypočtené daně přesahovat a poplatník se tak může dostat i k daňovému bonusu. Bonus musí být minimálně ve výši 100 Kč, jinak si na něj nárok nelze uplatnit.³⁹

Ke slevám na dani spadá například:

- Sleva, pokud poplatník zaměstnává zaměstnance se zdravotním postižením, v částce 18 000 Kč nebo 60 000 Kč v závislosti na tom, jak závažné zdravotní postižení zaměstnanec má.⁴⁰
- Základní sleva na poplatníka v hodnotě 30 840 Kč pro rok 2023. Každý poplatník má na tuto slevu nárok.⁴¹
- Sleva na manžela ve výši 24 840 Kč, který žije s poplatníkem ve společné domácnosti a zároveň nemá vyšší příjem než 68 000 Kč za jedno zdaňovací období. Do příjmu se nezahrnují dávky sociální podpory ani dávky pěstounské

³⁷ § 34g ZDP.

³⁸ § 34h ZDP.

³⁹ PELC, Vladimír a PELECH, Petr. Daně z příjmů: s komentářem 2020, s. 532- 563.

⁴⁰ § 35 ZDP.

⁴¹ § 35ba ZDP.

péče. Pokud je manžel držitel průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka slevy na dvojnásobek.⁴²

- Sleva na invaliditu ve výši 2 520 Kč nebo 5 040 Kč v závislosti na tom, jaký invalidní důchod je poplatníkovi přiznán.⁴³
- Sleva za umístění dítěte (tzv. školkovné), která je maximálně v částce minimální mzdy pro daný kalendářní rok, v roce 2023 se jedná o 17 300 Kč. Vždy je ale odečtena taková sleva, která odpovídá skutečným výdajům, které jsou dokládány potvrzením od příslušné mateřské školy. Slevu za umístění dítěte je možné, aby si pouze jeden z rodičů dítěte.⁴⁴
- Sleva na studenta v hodnotě 4 020 Kč za podmínek, že student nepřesáhl věk 26 let a soustavně se připravuje studiem na budoucí povolání, nebo pokud student studuje prezenční formou doktorské studium, posouvá se věková hranice na 28 let.⁴⁵

⁴² § 35ba ZDP.

⁴³ § 35ba ZDP.

⁴⁴ § 35bb ZDP.

⁴⁵ § 35ba ZDP.

Tabulka 2: Příklady slev na dani⁴⁶

Sleva	Výše slevy za rok	Poznámky
Zaměstnanci se zdravotním postižením	18 000 Kč nebo 60 000 Kč	Dle stupně zdravotního postižení
Na poplatníka	30 840 Kč	-
Na manžela	24 840 Kč	Příjem manžela do 68 000 Kč
Na invaliditu	2 520 Kč nebo 5 040 Kč	Dle stupně invalidity
Držitele ZTP/P	16 140 Kč	-
Za umístění dítěte	do 17 300 Kč	Dle výdajů za mateřskou školu
Na studenta	4 020 Kč	Do 26 let věku, prezenční forma studia

K daňovému zvýhodnění se řadí:

- Daňové zvýhodnění na vyživované dítě v hodnotě 15 204 Kč na jedno dítě, 22 320 Kč na druhé dítě a 27 840 Kč na každé další dítě. Pokud je dítě držitelem ZTP/P je částka daňového zvýhodnění dvojnásobná. Podmínkami pro uplatnění je, aby poplatník žil s dítětem ve společné domácnosti a musí se jednat o nezletilé vlastní dítě, nebo dítě v péči a zároveň měl za zdaňovací období příjem dle § 6 nebo § 7 ZDP alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy.⁴⁷

⁴⁶ Vlastní zpracování dle: ZDP.

⁴⁷ § 35c ZDP.

Tabulka 3: Výše daňového zvýhodnění dle § 35c⁴⁸

Počet vyživovaných dětí	Výše zvýhodnění
1 dítě	15 204 Kč
2 děti	22 320 Kč
3 a více dětí	27 840 Kč

1.2.8 Sazba daně a výpočet daňové povinnosti

Dříve, než se vypočítá daň z příjmu FO je nutné ze základu daně odečíst nezdanitelné části a odčitatelné položky. Získáme tak snížený základ daně, který poté zaokrouhlíme na celá sta Kč dolů. Teprve tehdy se může vyčíslit výše daně z příjmů FO pomocí procentní sazby.⁴⁹

Zákon vyměřuje dvě různé sazby daně z příjmů fyzických osob. Sazbu, kterou poplatník použije pro výpočet daňové povinnosti závisí na tom, jak vysoký má základ daně. Sazba 15 % je použita v případě, kdy jeho základ daně nepřesahuje 48násobek průměrné mzdy. Pokud základ daně přesahuje tuhle hranici, je nutné použít 23 % sazbu. Poté, co je pomocí sazeb vypočtena daň z příjmů, je nutné ji zaokrouhlit na celé Kč nahoru.⁵⁰

Třetím krokem ve výpočtu daňové povinnosti je zahrnutí do přiznání slevy na dani a daňová zvýhodnění. Tento krok spočívá v tom, že poplatník odečte od vypočtené hodnoty daně slevy na dani, které jsou uvedeny v § 35 až § 35bb ZDP. Dále si může uplatnit daňová zvýhodnění na děti upravené v § 35c ZDP. Po odečtení daňových zvýhodnění od daně poplatníkovi vznikne daňová povinnost nebo daňový bonus.

V posledním kroku si poplatník může základ daně ponížít o zaplacené zálohy. Zálohy je povinné platit v průběhu zálohového období, pokud poplatníkovi vyšla poslední známá daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč. Výše zálohy závisí na poslední známé daňové povinnosti. Pokud byla daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč a nižší než 150 000 Kč, platí poplatník zálohy dvakrát do roka ve výši 40 % z poslední zaplacené daně. Jestliže vycházela daňová povinnost vyšší než 150 000 Kč, zálohy se platí čtyřikrát za rok ve výši

⁴⁸ Vlastní zpracování dle: ZDP.

⁴⁹ § 16 odst. 2 ZDP.

⁵⁰ § 16 ZDP.

25 % z poslední zaplacené daně. Data splatnosti záloh jsou 15. června a 15. prosince u dvou záloh ročně a 15. března, 15. června, 15. září a 15. prosince, pokud dochází k placení záloh čtyřikrát ročně. Zálohy jsou zaokrouhlovány na celé sto Kč nahoru.⁵¹

Tabulka 4: Zálohy na daň z příjmu FO⁵²

Výše poslední známé daňové povinnosti	Výše zálohy	Počet záloh
Do 30 000 Kč	-	-
Do 150 000 Kč	40 % poslední daně	2x ročně
Nad 150 000 Kč	25 % poslední daně	4x ročně

Nakonec poplatníkovi vznikne výsledná daňová povinnost. Pokud vychází záporná, poplatník může požádat o vrácení přeplatku, v opačném případě, kdy je daňová povinnost kladná, je poplatník povinen uhradit nedoplatek. Platbu je nutné uhradit do dne podání daňového přiznání.⁵³

⁵¹ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 265-266.

⁵² HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 265-266.

⁵³ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 254-256.

Tabulka 5: Výpočet daně z příjmu fyzické osoby⁵⁴

§ 6 ZDP
+ součet § 7 až § 10 ZDP (v případě záporné hodnoty se ztráta odečítá)
= základ daně
- nezdanitelné částky dle § 15 ZDP
- odčitatelné položky dle § 34 ZDP
=základ daně snížený o nezdanitelné částky a odčitatelné položky
základ daně zaokrouhlený na stovky dolů
DAŇ Z PŘÍJMŮ (15 % nebo 23 % ze základu daně)
- slevy na dani dle § 35ba ZDP
= daň po odečtení slev na dani
- daňové zvýhodnění dle § 35ba ZDP
=daň po slevách a daňovém zvýhodnění
DAŇOVÁ POVINNOST
- zaplacené zálohy dle § 38a ZDP
=daňová povinnost ponížená o zaplacené zálohy
DOPLATEK / NEDOPLATEK

⁵⁴ Vlastní zpracování dle: ZDP.

1.2.9 Sociální pojištění

Každá OSVČ, zaměstnanci a zaměstnavatelé jsou povinni platit sociální pojištění, které je vybíráno Českou správou sociálního zabezpečení. Jedná se také o příjem do státního rozpočtu. Do sociálního pojištění spadá:

- důchodové pojištění,
- nemocenské pojištění,
- příspěvek na politiku zaměstnanosti.⁵⁵

Pro účely bakalářské práce se autorka rozhodla, že popíše pouze výpočet sociálního pojištění pro OSVČ.

Výše částky na sociální pojištění se vypočítá pomocí sazby 29,2 % z poloviny vyměřovacího základu. Za vyměřovací základ je považován dílčí základ daně dle § 7 ZDP. Minimální měsíční vyměřovací základ pro rok 2023 je 10 081 Kč v případě hlavní činnosti a 4 033 Kč, pokud se jedná o vedlejší činnost. Naopak maximální vyměřovací základ pro rok 2023 je 1 935 552 Kč.⁵⁶

Velice důležité je zmínit, že pro OSVČ existuje i minimální výše měsíčních záloh. Pokud poplatník podniká na základě hlavní činnosti, jedná se pro rok 2023 o částku 2 944 Kč. Pokud se jedná o vedlejší činnost, poplatník za rok 2023 zaplatí minimální měsíční částku v hodnotě 1 178 Kč.⁵⁷

Pro porovnání, za rok 2024 zůstává sazba za sociální pojištění ve výši 29,2 %, ale dojde ke změně výpočtu vyměřovacího základu, který OSVČ vypočítá jako 55 % ze základu daně. Dojde tedy k 5 % navýšení oproti minulých let. V důsledku zvýšení průměrné mzdy i navýšení sazby pro výpočet minimálního vyměřovacího základu, se zvedne hodnota minimálního vyměřovacího základu na 13 190 Kč, pokud se jedná o hlavní činnost, a na 4 836 Kč v případě vedlejší činnosti.⁵⁸

⁵⁵ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 159.

⁵⁶ TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023. Online. In: Portál Pohoda.

⁵⁷ TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023. Online. In: Portál Pohoda.

⁵⁸ Minimální zálohy OSVČ v roce 2024 přehledně. Online. In: Průvodce podnikáním.

1.2.10 Zdravotní pojištění

Stejně jak u sociálního pojištění, OSVČ je povinna hradit i zdravotní pojištění, tato povinnost připadá všem občanům České republiky a je z ní případně hrazena zdravotní péče pojištěnce.

Částka platby za zdravotní pojištění se vypočte jako 13,5 % z poloviny vyměřovacího základu. Minimální vyměřovací základ zdravotního pojištění u OSVČ je 12násobek 50 % z průměrné měsíční mzdy.⁵⁹

Minimální výše záloh pro rok 2023 je 2 722 Kč měsíčně. Maximální výše není u zdravotního pojištění stanovena.⁶⁰

V roce 2024 zůstává sazba na zdravotní pojištění v hodnotě 13,5 %. Nedojde ani ke změnám ve výpočtu vyměřovacího základu, ale z důvodu zvýšení průměrné mzdy se zvednou minimální zálohy na 2 968 Kč, pokud OSVČ podniká na hlavní činnost. Pokud by se jednalo o činnost vedlejší, není potřeba platit měsíční zálohy a pojistné se doplácí zpětně za celý rok.⁶¹

1.2.11 Paušální daň

OSVČ si může zvolit, zda chce vypočítat svoji daňovou povinnost pomocí sazby daně, nebo pomocí paušální daně. Výhodou paušální daně je to, že je jednodušší na správu a přináší méně papírování, poplatník totiž není povinný platit zvlášť daň z příjmu fyzických osob a sociální a zdravotní pojištění. Subjekt je tedy povinný platit každý měsíc pouze paušální částku na zálohy.⁶²

Pro paušální daň je potřeba splňovat několik podmínek:

- musí se jednat o OSVČ,
- nesmí mít příjmy ze závislé činnosti,
- nesmí být plátcem daně z přidané hodnoty,

⁵⁹ TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023. Online. In: Portál Pohoda.

⁶⁰ TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023. Online. In: Portál Pohoda.

⁶¹ Minimální zálohy OSVČ v roce 2024 přehledně. Online. In: Průvodce podnikáním.

⁶² VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana. Daně v podnikání, s. 64.

- příjmy ze samostatné činnosti jsou do 2 000 000 Kč,⁶³
- není dlužník,
- není komplementářem ani společníkem v.o.s.⁶⁴

Do roku 2021 existovala pouze jedna částka pro paušální daň. S účinností od 1.1.2023 se dle ZDP paušální daň dělí na tři různá pásma rozdělená podle výše příjmů OSVČ. OSVČ tedy spadá do pásma podle výše svého příjmu, ale také podle toho, jaké může uplatňovat paušální výdaje v závislosti na tom, jaká je její podnikatelská činnost.⁶⁵

Tabulka 6: Paušální daň⁶⁶

	roční příjem	výše paušálních výdajů	měsíční platba paušální daně
1. pásmo	do 1 mil. Kč	40 %	6 208 Kč
	do 1,5 mil Kč	60 %	
	do 2 mil. Kč	80 %	
2. pásmo	do 1,5 mil. Kč	40 %	16 000 Kč
	do 2 mil. Kč	60 % a 80 %	
3. pásmo	do 2 mil. Kč	40 %, 60 % a 80 %	26 000 Kč

1.3 Daň z příjmu právnických osob

Daň z příjmů právnických osob (dále jen „daň z příjmů PO“) se také řadí do přímých daní a je vymezena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů (ZDP), kde jsou přesně stanoveni poplatníci, předmět daně, osvobození od daně, sazba a základ daně.

⁶³ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 83.

⁶⁴ VYCHOPEŇ, Jirí. Daň z příjmů 2022, s. 55.

⁶⁵ 6.12.2022 – paušální daň od 2023. Online. In: Externí účetní s.r.o.

⁶⁶ Vlastní zpracování dle: 6.12.2022 – paušální daň od 2023. Online. In: Externí účetní s.r.o.

1.3.1 Poplatníci daně z příjmů PO

Poplatníci daně z příjmů PO jsou vymezeni v §17 ZDP. K poplatníkům se řadí právnické osoby, ke kterým spadají například i organizační složky státu, základní investiční fondy, fondy penzijní společnosti atd. Poplatníci mohou být jak daňoví rezidenti, tak i daňoví nerezidenti. Dělení na rezidenty a nerezidenty je velmi důležité, protože díky němu státy mohou uzavírat dohody o zamezení dvojího zdanění.^{67 68}

Daňový rezident má povinnost zdanit příjmy z území České republiky, ale i příjmy ze zahraničí, tj. má neomezenou daňovou povinnost. Povinnost platit daň má i právnická osoba, která má sice sídlo v zahraničí, ale její vedení je v České republice (má zde faktické sídlo a místo řízení). Tato povinnost se zaměřuje zejména na poplatníky, kteří mají sídla ve státech spadajících do tzv. daňového ráje.⁶⁹

Daňový nerezident je právnická osoba, která nemá na území České republiky sice sídlo, ale je i tak povinna zde zdaňovat své příjmy. Na rozdíl od daňového rezidenta zdaňuje pouze příjmy ze zdrojů na území České republiky, tj. má omezenou daňovou povinnost. Za příjmy ze zdrojů České republiky se považují příjmy, kterých osoba dosáhla pomocí stále provozovny (např. dílna, místo výkonu služeb, kancelář s trvalým místem na území České republiky, kde dochází k výkonu ekonomické činnosti).⁷⁰

Druhý způsob dělení poplatníků je na podnikatelské subjekty a veřejně prospěšné poplatníky. Podnikatelský subjekt je subjekt, který byl založen za účelem podnikání, takže předmětem daně jsou u nich veškeré příjmy plynoucí z podnikání. Většinou se jedná o různé obchodní korporace.⁷¹

Veřejně prospěšní poplatníci nebyli založeni za účelem podnikání, tudíž jejich hlavní vykonávaná činnost není podnikatelská. Jejich předmětem daně tedy nejsou příjmy z hlavní činnosti, protože jsou nevýdělečné. Velmi často ale veřejně prospěšní poplatníci získávají příjmy z vedlejších výdělečných aktivit, které už zdaňovat musí.⁷²

⁶⁷ §17 ZDP.

⁶⁸ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 97.

⁶⁹ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 97-98.

⁷⁰ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 98.

⁷¹ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 98.

⁷² VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 98.

1.3.2 Předmět daně

Dle § 18 ZDP jsou předmětem daně veškeré příjmy z podnikatelské činnosti a z nakládání s majetkem (příjmy z pronájmu nebo prodeje majetku). Příjmy mohou mít peněžní i nepeněžní podobu. Pro osoby, které nebyly založeny za účelem podnikání, předmětem daně jsou příjmy z nájemného (nesmí se ale jednat o nájem státního majetku), z členského příspěvku, z reklam a z úroků.⁷³

Za předmět daně se nedají považovat příjmy z nabytí akcií, příjmy zdravotní pojišťovny uvedeny v § 18 odst. 2 písm. e ZDP a příjmy společenství vlastníků jednotek. Pro veřejně prospěšného poplatníka se za příjmy nepovažují dotace, příspěvky a jiné podpory z veřejných rozpočtů.⁷⁴

1.3.3 Osvobození od daně

Právnícké osoby mají, stejně jako fyzické, nárok na určitá daňová osvobození, tedy na příjmy, které jsou sice předmětem daně, ale zároveň jsou od ní osvobozeny. Osvobozených příjmů právníckých osob je podstatně méně než u fyzických osob. Jejich problematikou se zabývá § 19 ZDP. Jedná se například o:

- členské příspěvky, pokud je členství dobrovolné,
- výnosy kostelních sbírek, příjmy za církevní úkony,
- příjem z nájemného družstevního bytu nebo družstevního nebytového prostoru,
- příjmy státních fondů (Fond dětí a mládeže, Fond životního prostředí, Zajišťovací fond atd.),
- příjem České národní banky,
- úroky splňující podmínky dle § 19 odst. 1 ZDP.⁷⁵

Zákon o dani z příjmů se také věnuje osvobozeným bezúplatným příjmům, které nalezneme v §19b ZDP. Bezúplatný příjem je příjem (peněžní i nepeněžní), ze kterého nevzniká žádné protiplnění. Princip je hlavně v tom, že poplatníkovi stoupne hodnota majetku, nebo majetek zůstane stejný a on majetkovou hodnotu ušetří. Jedná se o

⁷³ §18 ZDP, §18a ZDP.

⁷⁴ §18 ZDP, §18a ZDP.

⁷⁵ LAMPOVÁ, Daniela a MEDEK, Josef. Osvobození od daně z příjmů. In: DU.cz [online], s.1.

darování, nebo různý majetkový prospěch.⁷⁶ Mezi osvobozené bezúplatné příjmy dle zákona se řadí:

- příjem z nabytí dědictví,
- příjem z nabytí odkazu,
- příjem z veřejné sbírky,
- příjem do veřejné sbírky, na účely nebo humanitární účel,
- příjem z nabytí vlastnického práva k pozemku,
- příjem v podobě majetkového prospěchu, pokud v úhrnu nepřesáhl částku 100 000 Kč od téže osoby za jedno zdaňovací období.⁷⁷

1.3.4 Základ daně a položky snižující základ daně

Právnícké osoby jsou povinny vést účetnictví. Účetní výsledek hospodaření totiž může být použit k výpočtu základu daně, čímž si podnikatelské subjekty mohou i snížit administrativní náklady spojené s výpočtem základu daně. Základ daně je vždy vypočítán za dané zdaňovací období, kterým bývá kalendářní nebo hospodářský rok.⁷⁸

Aby bylo možné od výsledku hospodaření odvodit základ daně, je nutné, aby se jednalo o výsledek hospodaření před zdaněním a aby byl očištěn od vlivu mezinárodních účetních standardů (podle těchto standardů účtují pouze podniky, které mají své akcie uvedeny k obchodování na veřejné burze⁷⁹). K výsledku hospodaření podnikatelské subjekty dojdou tak, že od výnosů odečtou náklady. Výsledný výsledek hospodaření před zdaněním je ale následně nutné řádně upravit o položky, které snižují, či zvyšují hospodářský výsledek.⁸⁰

K položkám zvyšující základ daně se dle § 23 ZDP řadí:

- sražené částky na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance, které ještě nebyly zaměstnavatelem odvedeny,

⁷⁶ Daň z příjmů: Bezúplatné příjmy. Online. In: Výkup nemovitostí Praha a střední Čechy.

⁷⁷ § 19b ZDP.

⁷⁸ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 99.

⁷⁹ Kotovaná společnost. Online. In: Česká bankovní asociace.

⁸⁰ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 100.

- úroky z prodlení, přijaté úhrady smluvních pokut, penále atd., pokud v předchozím zdaňovacím období byly položkou snižující výsledek hospodaření,
- neuhrazené závazky více než 30 měsíců po splatnosti,
- tvorba opravných položek a nedaňových rezerv,
- částky, o které byl v předchozích zdaňovacích obdobích snížen výsledek hospodaření.⁸¹

Položky snižující základ daně dle § 23 ZDP jsou například:

- výnosové úroky z prodlení, přijaté úhrady smluvních pokut, penále atd., pokud ještě nebyly uhrazeny,
- uhrazené částky sociálního a zdravotního pojištění za zaměstnance, které v předchozích zdaňovacích obdobích byly položkou zvyšující výsledek hospodaření,
- uhrazené úroky z prodlení a smluvních pokuty, které v minulém zdaňovacím období zvyšovaly hospodářský výsledek,
- rozpuštění opravných položek a rezerv,
- náklady, které v uplynulém zdaňovacím období nebyly v účetnictví započítány (může se jednat například o zapomenutou fakturu).⁸²

Poté je nutné výsledný základ daně upravit o odčitatelné položky. Jedná se o částky, které si může podnikatelský subjekt odečíst od základu daně. Odčitatelnou položkou příjmu právnických osob může být například:

- daňová ztráta (maximálně však po dobu 5 následujících zdaňovacích období),
- odpočet výdajů na podporu výzkumu či vývoje a odborného vzdělání (nejpozději však ve třetím následujícím zdaňovacím období),
- dary na charitativní účely (v minimální hodnotě 2000 Kč a maximálně do 5 % základu daně).⁸³

⁸¹ § 23 ZDP.

⁸² § 23 ZDP.

⁸³ § 34, § 34a, § 20 odst. 8 ZDP.

1.3.5 Sazba daně a výpočet daňové povinnosti

Poté, co je základ daně řádně upravený o položky, které ho snižují, nebo zvyšují, a o odčitatelné položky, zbývá poslední krok, kterým je výpočet daňové povinnosti. Vypočtený daňový základ je potřeba zaokrouhlit na celé tisíce Kč dolů, ze kterého se následně vypočte daň z příjmu právnických osob. Do roku 2023 byla dle § 21 ZDP sazba ve výši 19 %. Od 1.1.2024 ale došlo k jejímu navýšení na 21 %.⁸⁴

Stejně jak u fyzických osob, tak i u právnických je možné uplatňovat slevy na dani dle § 35. Jedná se o slevu na zdravotně postižené zaměstnance. Aby zaměstnanec mohl slevu uplatnit, musí zaměstnávat minimálně 25 zaměstnanců. Právnická osoba si může odečíst od daně částku 18 000 Kč ročně za každého zaměstnance s lehkým zdravotním postižením a částku 60 000 Kč ročně za zaměstnance s těžkým zdravotním postižením. Rozhodný je přepočtený průměrný roční počet zaměstnanců, kteří mají zdravotní postižení. Tento podíl je zaokrouhlen na dvě desetinná místa.⁸⁵

Nakonec je potřeba odečíst zálohy dle § 38a ZDP. Její výše se stanoví podle poslední známé daňové povinnosti za poslední zdaňovací období, kdy byla vyměřena daň. Zálohy v závislosti na její výši se mohou odvádět čtvrtletně ve výši 25 % z poslední známé daňové povinnosti, pololetně ve výši 40 % z poslední známé daňové povinnosti, nebo vůbec, pokud je daňová povinnost menší nebo rovna 30 000 Kč. Výsledná výše zálohy se zaokrouhuje na celé stokoruny nahoru. Zálohové období, začíná první následující den po uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání za uplynulé zdaňovací období a konec připadá na poslední den lhůty pro podání daňového přiznání v následujícím zdaňovacím období. Zálohové období se může svojí délkou lišit od kalendářního roku.^{86 87}

Jakmile jsou odečteny slevy na dani dle § 34 ZDP a zálohy dle § 38a ZDP dostaneme částku představující výslednou daňovou povinnost. Může být záporná nebo kladná.⁸⁸

⁸⁴ § 21 ZDP.

⁸⁵ § 35 ZDP.

⁸⁶ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 150-152.

⁸⁷ VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana. Daně v podnikání, s. 251- 253.

⁸⁸ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. Daňový systém ČR 2020, s. 150-153.

Tabulka 7: Výpočet daně z příjmu právnické osoby⁸⁹

Výnosy
- náklady
= výsledek hospodaření
- položky snižující základ daně dle § 23 ZDP
+ položky zvyšující základ daně dle § 23 ZDP
= ZÁKLAD DANĚ
- odčitatelné položky dle § 34 ZDP
= základ daně snížený o odčitatelné položky
- bezúplatné plnění
= základ daně snížený o bezúplatné plnění
Základ daně zaokrouhlený na tisíce dolů
DAŇ Z PŘÍJMU (19 % ze základu daně)
- slevy na dani dle § 35 ZDP
= daň po odečtení slev na dani
DAŇOVÁ POVINNOST
- zaplacené zálohy dle § 38a ZDP
= daňová povinnost ponížená o zaplacené zálohy
PŘEPLATEK / NEDOPLATEK

1.4 Daňové přiznání

Daňové přiznání je v daňovém systému velmi důležitým dokumentem, díky kterému úřady zjišťují informace o příjmech poplatníků, na základě, kterých jsou následně vybírány daně. Poplatník v daňovém přiznání přiznává příjmy i výdaje v daném

⁸⁹ Vlastní zpracování dle: ZDP.

zdaňovacím období a poskytuje informace o výši daně. Povinnost podat daňové přiznání spadá na většinu fyzických i právnických osob, v závislosti na výši jejich zdanitelných příjmů.

1.4.1 Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Fyzické osoby podávají daňové přiznání z příjmů fyzických osob, pokud jejich zdanitelné příjmy přesáhly hranici 50 000 Kč, nebo pokud se jedná o ztrátu. K těmto příjmům nespádají příjmy osvobozené nebo příjmy vybírány podle zvláštní sazby daně. Pokud se jedná o osobu, která má příjmy dle § 6 ZDP a její příjmy podle § 7 až § 10 ZDP nepřesahují 20 000 Kč, nevztahuje se na ni povinnost podat daňové přiznání.⁹⁰

Podle ZDP můžeme rozlišovat 3 typy daňových přiznání:

- řádné, které je podané v termínu stanoveném zákonem (řádny termín),
- opravné, které se podává v případě zjištění chyby ještě před ukončením řádného termínu, může jich být více,
- dodatečné, které se podává v případě zjištění chyby již po skončení řádného termínu.⁹¹

Termíny pro podání daňového přiznání stanovené zákonem jsou následující:

- základní lhůta je do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, pro zdaňovací období 2023 toto datum spadá na 2. 4. 2024,
- pokud je daňové přiznání podáno elektronicky, lhůta se prodlužuje na 4 měsíce po uplynutí zdaňovacího období, tedy do 2. 5. 2024,
- v případě, že poplatník podává daňové přiznání prostřednictvím daňového poradce a advokáta, je lhůta prodloužena až na 6 měsíců, tedy do 1. 7. 2024.⁹²

Poplatníci mohou daňové přiznání podat na finančním úřadu osobně na pracovišti, poslat ho poštou, nebo využít elektronickou formu a podat daňové přiznání přes datovou schránku.

⁹⁰ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 254-259.

⁹¹ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 263-265.

⁹² § 136 Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Daňovým obdobím, za které se podává daňové přiznání z příjmu fyzických osob, je kalendářní rok, tedy od 1. 1. do 31. 12.⁹³

1.4.2 Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob

Téměř všechny právnické osoby jsou povinny podat daňové přiznání. Výjimku tvoří pouze veřejně prospěšní poplatníci (jejichž příjmy nejsou předmětem daně, jsou od daně osvobozeny, nebo jsou vybírány zvláštní sazbou daně), společenství vlastníků jednotek (pokud nejsou předmětem daně, jsou osvobozeny, nebo podléhají zvláštní sazbě daně) a veřejná obchodní společnost, na které se povinnost daňového přiznání nevztahuje.⁹⁴

Stejně jako u fyzických osob, i daňové přiznání právnických osob se dělí na řádné, opravné a dodatečné.

Termíny pro podání daňového přiznání z příjmu právnických osob jsou následující:

- základní lhůta do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, tzn. za rok 2023 do 2. 4. 2024, není ale využívána, protože právnické osoby podávají daňové přiznání elektronicky,
- 4 měsíce po uplynutí zdaňovacího období, pokud je daňové přiznání podáno elektronicky, tedy do 2. 5. 2024,
- 6 měsíců po uplynutí, pokud subjektu vznikla ze zákona povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nebo bylo daňové přiznání podáno poradcem, tzn. do 1. 7. 2024.⁹⁵

Právnické osoby podávají daňové přiznání pouze v elektronické podobě z toho důvodu, že jim je uložena povinnost zřídit si datovou schránku.

Daňové přiznání je vždy nutné podávat za příslušné zdaňovací období, kterým může být:

- kalendářní rok (1. 1. až 31. 12.),
- hospodářský rok (jakýchkoliv 12 měsíců jdoucích po sobě),
- méně než 12 měsíců, pokud došlo k založení společnosti v průběhu roku nebo z důvodů transformace společnosti,

⁹³ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory, s. 263.

⁹⁴ VYCHOPEŇ, Jirí. Daň z příjmů 2022, s. 182.

⁹⁵ § 136 Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

- více než 12 měsíců (maximálně + 3 měsíce).⁹⁶

1.5 Podnikání jako FO

Fyzické osoby podnikají na základě živnosti. Živností se dle § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZŽP“) rozumí „*soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“⁹⁷

Živnost může provozovat jak fyzická, tak i právnická osoba, pokud splní podmínky stanovené zákonem. Tato osoba může mít bydliště v České republice i v zahraničí. K všeobecným podmínkám pro získání živnosti patří:

- plná svéprávnost, případně osoba, která chce založit živnost, musí dostat souhlas zákonného zástupce,
- bezúhonnost.⁹⁸

Existují ale i zvláštní podmínky, které určité druhy živností jsou povinny splnit. Jedná se o:

- odbornou nebo jinou způsobilost v závislosti na typu živnosti (např. ukončené odborné vzdělání, praxe, rekvalifikace).⁹⁹

1.5.1 Rozdělení živností

V České republice jsou dva druhy živností, prvním je živnost ohlašovací a druhým živnost koncesovaná. Hlavní rozdíl mezi nimi je v tom, jakým způsobem je možné je založit.¹⁰⁰

Živnost ohlašovací

Živnost ohlašovací je v České republice nejvíce rozšířená. Subjekt ji zakládá pouze pomocí ohlášení na živnostenském úřadu. Když jsou splněny všechny podmínky, tedy

⁹⁶ § 21a ZDP.

⁹⁷ § 2 ZŽP.

⁹⁸ § 6 ZŽP.

⁹⁹ § 7 ZŽP.

¹⁰⁰ Živnosti: Druhy živností. Online. In: BusinessINFO.cz.

svéprávnost a bezúhonnost, úřad od doručení ohlášení do 5 dnů živnost zapíše do živnostenského rejstříku. Pro tento druh živnosti není třeba, aby měl subjekt nějaké specializované vzdělání, neprochází totiž žádným schvalováním.¹⁰¹

Ohlašovací živnost lze dále rozdělit na tři následující kategorie:

1. Řemeslné živnosti

Pro založení tohoto typu živnosti OSVČ musí krom podmínek bezúhonnosti a svéprávnosti získat i určitou odbornou způsobilost. Odbornou způsobilostí je dle ZŽP myšleno odborné vzdělání v příslušném oboru a/nebo praxe (přesné podmínky viz. § 21 ZŽP). Jakmile tyto podmínky subjekt splní, stačí živnost opět jen ohlásit.¹⁰²

Mezi řemeslné živnosti se řadí například: řeznictví, pekařství, zednictví, malířství, kadeřnictví, zlatnictví, opravy silničních vozidel a kosmetické služby.¹⁰³

2. Vázané živnosti

Pro vykonání vázané živnosti musí OSVČ krom všeobecných podmínek doložit i odbornou způsobilost. Tato způsobilost je dokazována doklady vypsány v příloze č. 2 ZŽP, zejména se jedná o doklad o ukončení střední školy s maturitní zkouškou nebo výučním listem, doklad o dokončení vyšší odborné školy, či rekvalifikaci v oboru.¹⁰⁴

K vázaným živnostem se řadí: zpracování tabáku, oční optika, vedení účetnictví, vedení daňové evidence, činnost účetních poradců a provozování autoškoly.¹⁰⁵

3. Volné živnosti

Nejvíce využívanými živnostmi v České republice jsou volné živnosti. Již z názvu vyplývá, že pro vykonávání této živnosti subjekt nepotřebuje mít žádné odborné vzdělání ani jinou způsobilost, jedná se tedy o nejjednodušší způsob živnostenského podnikání. Jediné podmínky pro její získání jsou svéprávnost a bezúhonnost.¹⁰⁶

Volné živnosti jsou všechny živnosti, tedy výroba, obchod a služby, které nejsou uvedené v přílohách č. 1 až č. 3 ZŽP. Dle přílohy č. 4 ZŽP se jedná například o: výrobu strojů a

¹⁰¹ Živnosti: Druhy živností. Online. In: BusinessINFO.cz.

¹⁰² Živnosti: Druhy živností. Online. In: BusinessINFO.cz.

¹⁰³ Příloha č. 1 ZŽP.

¹⁰⁴ Živnosti: Druhy živností. Online. In: BusinessINFO.cz.

¹⁰⁵ Příloha č. 2 ZŽP.

¹⁰⁶ Živnosti: Druhy živností. Online. In: BusinessINFO.cz.

zařízení, chov zvířat, výrobu motorových vozidel, ubytovací služby, fotografické služby, velkoobchod a maloobchod.¹⁰⁷

Živnost koncesovaná

Živnosti koncesované může subjekt provozovat pouze pokud mu je uděleno zvláštní oprávnění k podnikání (tedy koncese). OSVČ tedy nebude stačit pouze ohlášení, jak tomu bylo u živností ohlašovacích. Jedná se tak o nejpřísnější způsob živnosti, dokonce živnostenskému úřadu není stanovena ani doba, do kdy musí rozhodnout o udělení koncese. Aby subjekt získal koncesi, musí krom všeobecných požadavků splnit i odbornou způsobilost stanovenou v příloze č. 3 ZŽP.¹⁰⁸

Dle přílohy č. 3 ZŽP ke koncesovaným živnostem je možné přiřadit například: výroba konzumního lihu, výroba výbušnin a zbraní, výroba tepelné energie, provozování cestovní kanceláře a provozování krematoria.¹⁰⁹

1.5.2 Hlavní a vedlejší činnost

Živnosti jde také rozdělit na hlavní a vedlejší činnost v závislosti na tom, zda subjekt provozující živnost, má i jiný příjem. Určení, zda se jedná o hlavní nebo vedlejší činnost je důležité z toho důvodu, že je u nich rozdílná výše odvodů státu.¹¹⁰

Hlavní činnost

Pokud OSVČ podniká na „plný úvazek“ a živnost je hlavní pracovní náplň, jedná se o hlavní činnost. Nevýhodou živnosti na hlavní činnost je to, že podnikatel je již od začátku povinný platit alespoň minimální zálohy na zdravotní a sociální pojištění.¹¹¹

Sociální pojištění se platí ve výši 29,2 % z vyměřovacího základu. Minimální měsíční vyměřovací základ je 25 % z průměrné mzdy za rok 2023, minimální měsíční zálohy na pojistné v roce 2023 jsou tedy 2 944 Kč.¹¹²

¹⁰⁷ Příloha č. 4 ZŽP.

¹⁰⁸ Živnosti: Druhy živností. Online. In: BusinessINFO.cz.

¹⁰⁹ Příloha č. 3 ZŽP.

¹¹⁰ Hlavní a vedlejší činnost OSVČ: v čem jsou hlavní rozdíly? Online. In: Money S3.

¹¹¹ Hlavní a vedlejší činnost OSVČ: v čem jsou hlavní rozdíly? Online. In: Money S3.

¹¹² TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023. Online. In: Portál.POHODA.

Výše zdravotního pojištění je 13,5 % z vyměřovacího základu. Minimální vyměřovací základ je zde ale jiný než u sociálního pojištění, představuje totiž 50 % z průměrné mzdy v roce 2023 a minimální měsíční pojistné na zdravotní pojištění v roce 2023 je tedy 2 722 Kč.¹¹³

Ročně tedy podnikatel odvede alespoň 35 328 Kč na sociální pojištění a 32 664 Kč na zdravotní pojištění. Jelikož se jedná o nejnižší možné zálohy, jsou potřeba odvést vždy a nikdy se nemůže stát, že by byly podnikateli vráceny, ani v případě, že je podnikání bez zisku nebo ztrátové. Přepłatky se vracejí pouze v případě, kdy jsou placeny vyšší než minimální zálohy.¹¹⁴

Vedlejší činnost

Obecně se uvádí, že podnikání na vedlejší činnost je výhodnější. Podnikatel nemusí platit zálohy a platí menší poplatky na zdravotní a sociální pojištění, protože tyto poplatky odvádí pouze ze skutečně dosaženého zisku, takže u nich neexistuje minimální výše. Pro vykonávání tohoto typu živnosti je potřeba splnit minimálně jednu z následujících podmínek, které stanovuje zákon:

- být zaměstnán a majitel za vás musí odvádět pojistné,
- být studentem maximálně do 26 let,
- pobírat mateřskou,
- pobírat rodičovský příspěvek,
- být starobním nebo invalidním důchodcem,
- subjekt pečuje o osobu do 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I,
- subjekt pečuje o osobu závislou na péči jiné osoby ve stupni II až IV (nezávisí na věku závislé osoby),
- pokud subjekt celodenně pečuje o dítě do 7 let, nebo o dvě děti do 15 let, podmínkou je, aby dítě nebylo v mateřské škole déle než 4 hodiny a ve škole nechodilo do družiny.

¹¹³ TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023. Online. In: Portál.POHODA.

¹¹⁴ Hlavní a vedlejší činnost OSVČ: v čem jsou hlavní rozdíly? Online. In: Money S3.

Pokud při výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti hrubý zisk nepřesahuje za rok 2023 částku 96 778 Kč, není potřeba platit sociální pojištění. Pokud je hrubý zisk vyšší, je potřeba odvést sociální pojištění. Výše tohoto pojištění je 29,2 % z vyměřovacího základu.¹¹⁵

Odvody za zdravotní pojištění je OSVČ při vedlejší činnosti povinna odvádět vždy, a to ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu.¹¹⁶

1.5.3 Založení živnosti

Aby mohla fyzická či právnická osoba provozovat živnost, je nutné, aby splňovala podmínky svéprávnosti a bezúhonnosti. U některých živností je ale zapotřebí splňovat podmínek více, viz. kapitola 1.5.1 Rozdělení živností.¹¹⁷

Pro ohlašovací živnosti právo provozovat živnost vzniká dnem ohlášení na živnostenském úřadě. Právo začít provozovat živnost u koncesované živnosti začíná až dnem, kdy je subjektu udělena koncese.¹¹⁸

Průběh založení živnosti je následující:

1. Subjekt musí vyplnit Jednotný registrační formulář, ve kterém se vyplňuje informace o podnikateli (jméno, příjmení, narození atd.), bydliště a sídlo. Tento formulář je možné vyplnit buď online, nebo vytisknout a vyplnit ručně.¹¹⁹
2. Pro založení je nutné zaplatit registrační poplatek v hodnotě 1 000 Kč. Poplatek se platí osobně při ohlášení živnosti, bankovním převodem, nebo poštovní poukázkou.¹²⁰
3. K Jednotnému formuláři je potřeba, aby subjekt zakládající živnost předložil občanský průkaz, doklad o úhradě poplatku a výpis z katastru nemovitostí, pokud se místo podnikání odlišuje od adresy trvalého bydliště subjektu. U živností

¹¹⁵ TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023. Online. In: Portál.POHODA.

¹¹⁶ TRUHLÁŘOVÁ, Martina. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023. Online. In: Portál.POHODA.

¹¹⁷ § 6 ZŽP.

¹¹⁸ § 10 ZŽP.

¹¹⁹ Jak si založit živnost. Online. In: Průvodce podnikáním.

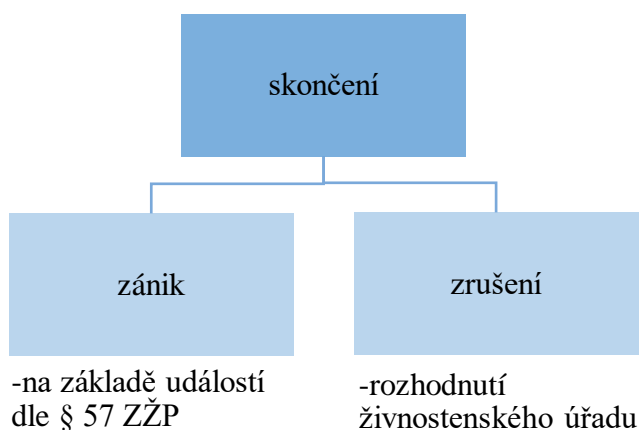
¹²⁰ Jak si založit živnost. Online. In: Průvodce podnikáním.

řemeslných, vázaných a koncesovaných je nutno dodat i doklad prokazující odbornou způsobilost pro danou živnost.¹²¹

4. Dalším krokem u ohlašovacích živností je podání ohlášení na jakémkoliv živnostenském úřadu. Stejně jako Jednotný registrační formulář, i ohlášení je možné podávat online, poštou, nebo osobně na živnostenském úřadu. Pokud se jedná o živnost koncesovanou, je potřeba nejdříve podat žádost o koncesi a počkat, zda úřad žádost schválí a subjektu bude koncese udělena.¹²²
5. Nakonec, pokud jsou splněny všechny předchozí kroky, je subjekt zapsán do živnostenského rejstříku a od úřadu dostane výpis.¹²³

1.5.4 Ukončení živnosti

Oprávnění provozovat živnost může skončit dvěma různými způsoby, kterými jsou zánik nebo zrušení. K zániku dochází na základě nastalých skutečností uvedených v ZŽP, zatímco ke zrušení dochází, když tak rozhodne živnostenský úřad.¹²⁴

Graf 2: Způsoby skončení živnosti¹²⁵

¹²¹ Jak si založit živnost. Online. In: Průvodce podnikáním.

¹²² Jak si založit živnost. Online. In: Průvodce podnikáním.

¹²³ Jak si založit živnost. Online. In: Průvodce podnikáním.

¹²⁴ Živnosti: Skončení živnostenského oprávnění. Online. In: BusinessInfo.cz.

¹²⁵ Vlastní zpracování dle: Živnosti. Online. In: BusinessINFO.cz.

Dle zákona může živnost zaniknout z následujících důvodů:

- smrtí podnikatele (nemusí ale k zániku dojít vždy),
- zánikem právnické osoby,
- uplynutím doby, pokud se jednalo o živnostenské oprávnění na dobu určitou (podnikatel však může oznámit, že chce v živnosti pokračovat, nebo požádat o změnu o udělení koncese na dobu určitou, a v podnikání pokračovat),
- pokud je z obchodního rejstříku vymazána zahraniční osoba, která v něm byla povinně zapsaná,
- pokud tak stanoví zvláštní předpis,
- když živnostenský úřad rozhodne o zrušení živnostenského oprávnění.¹²⁶

Výhodou živnostenského podnikání je to, že po smrti podnikatele je stále možné provozovat živnost i nadále. Oprávnění v živnosti pokračovat spadá na dědice ze zákona nebo dědice ze závěti, pozůstalého manžela či partnera, správce pozůstalosti, svěřeneckého a insolvenčního správce (pokud splňují podmínky dle § 13 ZŽP).¹²⁷

Ke zrušení živnostenského oprávnění dochází například v následujících případech:

- podnikatel nesplňuje podmínku bezúhonnosti a svéprávnosti (nejedná se ale o osobu, která provozuje živnost se souhlasem zákonného zástupce),
- podnikatel o to sám požádá,
- pokud vzniknou v provozování činnosti překážky dle § 8 ZŽP (například když je na majetek osoby vyhlášen konkurs¹²⁸),
- podnikatel nesplňuje povinnosti dle § 31 ZŽP,
- podnikatel porušuje podmínky pro živnostenské podnikání stanovené v zákoně,
- podnikatel bez oznámení o přerušení živnosti neprovozuje živnost po dobu delší než 4 roky.¹²⁹

¹²⁶ § 57 ZŽP.

¹²⁷ § 13 ZŽP.

¹²⁸ § 8 ZŽP.

¹²⁹ Živnosti: Skončení živnostenského oprávnění. Online. In: BusinessInfo.cz.

1.6 Podnikání v obchodní korporaci

Podnikání je také možné prostřednictvím obchodních korporací. Obchodními korporacemi se dle zákona č. 90/2012 S., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“) rozumí obchodní společnosti (dále jen „společnost“) a družstva.¹³⁰

Zákon stanovuje několik druhů společností:

- společnost s ručením omezeným,
- akciová společnost,
- veřejná obchodní společnost,
- komanditní společnost,
- evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.¹³¹

Tyto společnosti se od sebe odlišují zejména v rozdělení kapitálu a zodpovědností (některé osoby ve společnostech ručí celým svým majetkem, zatímco jiné pouze ve výši svého vkladu) a orgány, kterými je společnost tvořena.

Mezi družstva se dle ZOK řadí:

- družstvo,
- evropská družstevní společnost.¹³²

Obchodní společnosti lze podle jejich povahy rozdělit i na osobní a kapitálové.

Osobní společnost

K osobním společnostem se řadí komanditní společnost a veřejná obchodní společnost.

K jejím hlavním znakům patří:

- společníci se sami podílí na řízení a činnosti společnosti,
- společníkům patří celý zisk a zisk nepodléhá dvojímu zdanění,
- společníci ručí za závazky celým svým osobním majetkem společně a nerozdílně,
- není třeba zveřejňovat výsledek hospodaření,

¹³⁰ § 1 ZOK.

¹³¹ § 1 ZOK.

¹³² § 1 ZOK.

- není stanovena výše minimálního vkladu společníka (výjimku tvoří komanditisté v komanditní společnosti, na ty se vkladová povinnost vztahuje).¹³³

Kapitálové společnosti

Do skupiny kapitálových společností spadá akciová společnost a společnost s ručením omezeným. Hlavními znaky jsou:

- společníci a akcionáři se nepodílí na činnosti společnosti, tudíž nemají přímou účast na tvorbě zisku,
- zisk podléhá dvojímu zdanění (daň ze zisku a srážková daň),
- společníci i akcionáři ručí pouze do výše svého vkladu,
- je určen minimální základní kapitál,
- společnost může být založena i jen jednou osobou.¹³⁴

Pro účely bakalářské práce se autorka zaměří pouze na společnost s ručením omezeným.

1.6.1 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným (dále jen „s.r.o.“) je nejvíce zakládanou formou obchodní společnosti v České republice a zároveň ze všech obchodních společností je historicky nejmladší. Může být založena jak za účelem podnikání, tak za neziskovým účelem.^{135 136}

Založení a vznik s.r.o.

Předtím, než společnost vznikne, je třeba ji založit. Založení s.r.o. probíhá tak, že společníci podepíší společenskou smlouvu (pokud má s.r.o. pouze jednoho společníka,

¹³³ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře, s. 20.

¹³⁴ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře, s. 19-20.

¹³⁵ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře, s. 11, 18.

¹³⁶ BĚHOUNEK, Pavel. Společnost s ručením omezeným: prakticky včetně účetnictví a daní, s. 9.

podepisuje pouze zakladatelskou listinu ve formě veřejné listiny, která je sepsána notářem). Smlouva musí být v písemné formě a podpisy je třeba úředně ověřit.¹³⁷

Při zakládání je také nutné pamatovat na povinnost, že firma ve svém názvu musí nést označení „společnost s ručením omezeným“, „s.r.o.“ nebo „spol. s r.o.“, aby bylo patrné, o jakou společnost se jedná.¹³⁸

Teprve poté je možné, aby s.r.o. vznikla. Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Do obchodního rejstříku se zapisují následující informace:

- jméno a sídlo společnosti,
- výše základního kapitálu,
- výše podílu jednotlivých společníků,
- předmět podnikání nebo činnosti,
- identifikační číslo osoby,
- jméno a bydliště každého společníka,
- popis povinností a práv spojených s pozicí společníka atd.¹³⁹

Návrh na zapsání do obchodního rejstříku je podáván jednatelem. Může mít písemnou i elektronickou formu. Nutné je, aby žádost obsahovala podpisy všech jednatelů, bylo splaceno alespoň 30 % z každého peněžitého vkladu a musí být splaceno celé vkladové ážio. Ode dne podepsání společenské smlouvy (nebo zakladatelské listiny) začíná běžet lhůta 6 měsíců, během které je tento návrh na zapsání nutné podat.¹⁴⁰

Základní kapitál

Základní kapitál společnosti je tvořen z vkladů společníků. Dle ZOK je za jednoho společníka minimální výše vkladu do s.r.o 1 Kč. Společníci mohou vložit peněžitý (hotovost i peníze na bankovním účtu) i nepeněžitý (nemovité i movité věci, jejichž

¹³⁷ BĚHOUNEK, Pavel. Společnost s ručením omezeným: prakticky včetně účetnictví a daní, s. 59.

¹³⁸ § 132 ZOK.

¹³⁹ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře, s. 35-37.

¹⁴⁰ VYCHOPEŇ, Jiří. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu, s. 32.

hodnotu je ale třeba ocenit znalcem) vklad. Výše vkladu společníků je poté následně udávána i v obchodním rejstříku.¹⁴¹

Jednatelé

Statutárním orgánem společnosti je jednatel, který tak odpovídá za chod firmy, jedná jejím jménem, přijímá nové zaměstnance, podepisuje za společnost smlouvy a zastupuje ji v záležitostech spojených s podnikáním. Jednatelů ve společnosti může být jeden, či více, podmínkou je, aby byli plnoletí, způsobilí k právním úkonům, bezúhonní a zároveň nesmí být i členem dozorčí rady. Jednatel může být zároveň i společníkem. V České republice je velmi častý jev, kdy s.r.o. má pouze jednoho společníka, který je tedy současně i jednatelem.¹⁴²

Společníci a ručení

Společníci jsou osoby, které přispěly svým vkladem do společnosti. Jelikož se jedná o kapitálovou společnost, společníci se na činnosti ani řízení firmy nijak nepodílí, tedy na rozdíl od jednatele nepodepisují smlouvy a nejednají jménem společnosti. Práva společníka lze dělit na majetková (podílení na zisku, majetkové vypořádání při ukončení či likvidaci společnosti) a nemajetková (rozhodování na valné hromadě, právo nahlížet do dokladů, právo na informace). Jejich povinností je splatit vklad do základního kapitálu a další povinnosti mohou být určeny společenskou smlouvou.¹⁴³

Všichni společníci s.r.o. ručí za závazky společnosti do výše nesplacených vkladů všech společníků (tedy ne pouze do výše svého nesplaceného vkladu). Proto když společník splatí svůj vklad, neznamená to, že zanikne jeho povinnost na ručení, dojde pouze ke snížení celkové výše nesplacených vkladů. Společníci tedy ručí společně a nerozdílně. Společník přestane ručit za závazky společnosti až okamžikem, kdy jsou splaceny

¹⁴¹ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře, s. 137-140.

¹⁴² HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře, s. 221-223.

¹⁴³ BĚHOUNEK, Pavel. Společnost s ručením omezeným: prakticky včetně účetnictví a daní, s. 13

všechny vklady a tohle splacení je zapsáno v obchodním rejstříku. V tuhle chvíli také začne společnost ručit veškerým svým majetkem.¹⁴⁴

Ukončení s.r.o.

Stejně jak tomu bylo u živností, i společnosti mohou být zrušeny, nebo zaniknout. A platí zde stejné pravidlo, že zrušení je dobrovolné rozhodnutí ze strany společníků, zatímco nedobrovolně zaniknout mohou například rozhodnutím soudu.

V občanském zákoníku je možné vyčíst několik způsobů, jakými může být právnická osoba (tedy i s.r.o.) zrušena. Řadí se k nim:

- právní jednání,
- dosažením účelu jejího založení,
- jakmile uplyne doba, na kterou byla založena,
- rozhodnutím orgánu veřejné moci,
- z dalších důvodů, které stanoví zákon.¹⁴⁵

Po zrušení společnosti ve většině případů následuje likvidace. Bez likvidace se zrušuje právnická osoba pouze v případě, že dochází k její přeměně (její práva a povinnosti přebírá nový právní nástupce), nebo pokud společnost nemá žádný majetek. Likvidace slouží k tomu, aby vyrovnala závazky vůči třetím osobám a teprve až poté se vyplácí zůstatek společníkům.^{146 147}

Jakmile společnost všechny své finanční i právní vztahy vyrovná, likvidátor sepíše konečnou zprávu, kde informuje o tom, jak bylo s majetkem naloženo, jaký byl výtěžek z prodeje, co se udělalo s majetkem, který nebyl zpeněžený, návrh na rozdělení likvidačního zůstatku (majetek, který zbyl po vyrovnání dluhů) a jak dluhy byly vypořádány. Krom této zprávy je potřeba udělat účetní uzávěrku a sepsat likvidátorem návrh o tom, jak použít likvidační zůstatek. Teprve jakmile jsou vyhotoveny všechny tyto 3 dokumenty, likvidátor do 30 dnů musí podat návrh na výmaz z Obchodního

¹⁴⁴ VYCHOPEŇ, Jiří. Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu, s. 27, 74- 75.

¹⁴⁵ § 168 Občanský zákoník.

¹⁴⁶ PREUSS, Ondřej. Zrušení a likvidace společnosti s ručením omezeným – jak na to? Online. In: Dostupný advokát.

¹⁴⁷ § 173 Občanský zákoník.

rejstříku. Pokud finanční úřad s výmazem souhlasí, je společnost z rejstříku vymazaná a v ten stejný okamžik dojde k jejímu zániku.¹⁴⁸

V případě úmrtí společníka, jeho podíl přechází na dědice, či právního nástupce, pokud to společenská smlouva nezakazuje, nebo nějakým způsobem neomezuje. V případech, kdy ve společenské smlouvě není o dědění nic sděleno, je podíl společníka s.r.o. také možný dědit. Pokud dědic nemá o svoji účast z podílu zájem, může požádat soud o zrušení účasti ve společnosti (nesmí se ale jednat o jediného společníka, v takovém případě jeho účast ve společnosti zrušit nelze).^{149 150}

1.7 Srovnání OSVČ a s.r.o.

Občas bývá pro podnikatele obtížné se rozhodnout, kterou formu podnikání zvolit. V následující tabulce budou shrnuty základní rozdíly, které by mohly podnikateli v jeho rozhodování pomoci.

Tabulka 8: Srovnání OSVČ a s.r.o.¹⁵¹

	ŽIVNOST	S.R.O.
subjekt	fyzická osoba	právnícká osoba
název subjektu	jméno a příjmení zakládajícího subjektu	volitelný, ale musí mít v názvu označení s.r.o.
doba založení	většinou ihned (ohlašovací živnosti), prodlužuje se u živností koncesovaných	v řádu jednoho dne až dvou dnů

¹⁴⁸ PREUSS, Ondřej. Zrušení a likvidace společnosti s ručením omezeným – jak na to? Online. In: Dostupný advokát.

¹⁴⁹ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře, s. 285-286.

¹⁵⁰ § 211 ZOK.

¹⁵¹ Vlastní zpracování dle: OSVČ, nebo s.r.o. Zjistěte, co je pro Vás výhodnější. Online. In: Jake&James.

cena založení	1000 Kč (poplatek živnostenskému úřadu)	cca od 6 000 Kč (v ceně notářský zápis, poplatek živnostenskému úřadu, výpis z trestního rejstříku, zápis do obchodního rejstříku)
počet podnikajících osob	1 osoba	1 společník a více
minimální základní kapitál	neurčuje se	1 Kč
administrativa	vede daňovou evidenci (při obratu nad 25 mil. Kč vzniká povinnost vést účetnictví)	musí vést účetnictví a zveřejňovat účetní závěrku
ručení	veškerým osobním majetkem OSVČ	společníci ručí pouze do výše nesplaceného vkladu
daně a odvody	daň z příjmů 15 % (nebo 23 %), ale platí zálohy na zdravotní a sociální pojištění již od začátku podnikání	daň ze zisku 19 % + srážková daň z podílů na zisku 15 %
výběr peněz	OSVČ si s vydělanými penězi může ihned dělat co chce	po skončení účetního roku a účetní uzávěrce se zjistí výše zisku a až poté je vyplacen podílem mezi společníky
prestíž	nižší, ale pro někoho může působit důvěryhodněji (OSVČ ručí celým svým majetkem)	vyšší, obecně působí důvěryhodněji, zejména velké společnosti upřednostňují obchodování s s.r.o.

1.8 Přejít z OSVČ na s.r.o.

Pro účely bakalářské práce si autorka zvolila popsat pouze přechod z OSVČ na s.r.o., proto přechod z s.r.o. na OSVČ v této práci popsán nebude.

Velká část podnikatelů v začátcích svého podnikání volí živnost z důvodů, že je jednodušší na administrativu a založení je levnější. Následně, pokud se jim začne dařit, mají dostatečně velkou klientelu, zvyšuje se po jejich produktu nebo službě poptávka a chtějí nadále budovat postavení značky na trhu, zvažují, zda z živnosti přejít na s.r.o. Tento přechod nemusí být vždy jednoduchý, vyžaduje určitý čas, navštěvování úřadů a spoustu administrativy, proto je potřeba ho celý řádně promyslet. Ještě předtím, než se podnikatel pro přechod rozhodne, je vhodné, aby znal všechny možnosti procesu a jaké výhody či nevýhody jednotlivé formy podnikání přináší. Této problematice se autorka věnovala v předešlých kapitolách.¹⁵²

Existují 3 různé možnosti, jak může přechod z OSVČ na s.r.o. proběhnout:

1. Provozování s.r.o. a OSVČ souběžně

Jedná se o nejlevnější a nejrychlejší způsob, který funguje na tom principu, že si podnikatel nechá živnost, přes kterou řeší své staré zákazníky. Zároveň si založí i s.r.o., ke které směřuje nové zákazníky. Původní zákazníky ale postupně informuje, že dochází k přechodu a jsou s nimi uzavírány nové smlouvy již pod jménem právnické osoby. Nakonec, až jsou všichni obchodní partneři převedeni a jsou vyrovnány všechny pohledávky, je možné živnost zrušit a podnikat pouze jako s.r.o.¹⁵³

2. Vklad podniku OSVČ do základního kapitálu s.r.o.

Dalším způsobem, jak může proběhnout přechod, je vložit celou živnost, jejíž hodnota je oceněna znalcem, do základního kapitálu s.r.o. Hodnotou podniku OSVČ jsou myšleny například pohledávky, zásoby, dlouhodobý majetek atd.¹⁵⁴

Výhodou vkladu živnosti do s.r.o. je to, že zajišťuje přímou kontinuitu vůči zaměstnancům i zákazníkům, takže na nově vzniklé s.r.o. automaticky přecházejí všechny

¹⁵² 3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Online. In: Money S3.

¹⁵³ 3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Online. In: Money S3.

¹⁵⁴ 3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Online. In: Money S3.

uzavřené smlouvy a není potřeba vytvářet a podepisovat nové. Naopak nevýhodou je to, že cena ocenění hodnoty živnosti znalcem se pohybuje v desetitisících korunách.¹⁵⁵

3. Prodej obchodního závodu s.r.o.

Poslední možnost je založit s.r.o., která s OSVČ na její obchodní závod (podnik) podepíše kupní smlouvu. Výhodou je, že není třeba ocenění živnosti znalcem, ale cena je stanovena podle obvyklých cen na trhu (není možné prodat živnost „pod cenou“, ale cena musí odpovídat částce, jako kdyby byla sjednána mezi dvěma nezávislými osobami). Částka, která je živnostníkovi vyplacena za jeho obchodní závod, je následně zdaněna.¹⁵⁶

¹⁵⁵ 3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Online. In: Money S3.

¹⁵⁶ 3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Online. In: Money S3.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část se věnuje fyzické osobě, která v současné době podniká na základě živnostenského oprávnění. Pomocí poznatků z teoretické části bakalářské práce autorka optimalizuje zdanění této fyzické osoby a porovná, zda by pro ni z důvodu nižšího daňového zatížení nebylo výhodnější podstoupit přechod na s.r.o.

Přechod z OSVČ na s.r.o. tato fyzická osoba již nějakou dobu zvažuje a výsledky z analytické části pro ni budou rozhodující ohledně samostatného rozhodnutí.

Podnikateli bude vypočtena daňová povinnost a odvody na sociální a zdravotní pojištění jako fyzické osobě a následně daňová povinnost, pokud by podnikatel podnikal jako s.r.o. K výpočtu autorka využije jak variantu s reálnými, tak i paušálními výdaji. Výsledná daň bude vypočtena pomocí sazby daně z příjmu FO i PO. Varianta výpočtu daňové povinnosti pomocí paušální daně nebude vypočtena, protože fyzická osoba nesplňuje podmínky pro paušální daň (je plátcem daně z přidané hodnoty).

Fyzická osoba si přála zůstat v anonymitě, z toho důvodu jména i identifikační číslo budou vymyšlené údaje.

2.1 Charakteristika fyzické osoby

V roce 2001 zdědila pozůstalá manželka Anna Nosová po svém manželovi Janu Nosovi živnost. Jan Nos začal podnikat v Brně na základě živnostenského oprávnění v oboru polygrafická výroba a reklamní činnost. Datum vzniku firmy je 24.5.1995. Polygrafická výroba dříve spadala do živností řemeslných, takže bylo třeba mít s oborem určité zkušenosti. Pan Jan Nos měl vystudovanou střední školu v oboru knihtisku, a navíc získal praxi ze svých předešlých zaměstnání.

Paní Anna Nosová zpočátku neměla živnostenské oprávnění na podnikání v oboru polygrafická výroba, proto měla po dobu necelých 4 let odpovědného zástupce pana Martina Nováka. Teprve v roce 2005, kdy získala praxi v oboru, ji bylo uděleno oprávnění na provozování živnosti. V současné době nese tedy živnost jméno Anna Nosová, její identifikační číslo je 61436155, podnikatelka již nemá žádného zástupce a předmětem podnikání je polygrafická výroba (dříve živnost řemeslná, v současné době živnost volná) a reklamní činnost (volná živnost).

Anna Nosová je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“). K registraci k DPH došlo dne 22.9.2001 na finančním úřadě v Brně.

Anna Nosová také vlastní jednu provozovnu, jejíž prostory využívá k vlastním podnikatelským činnostem, ale část budovy je i pronajata externím firmám či soukromým subjektům jako kancelářské prostory.

Tabulka 9: Podrobnosti o fyzické osobě

Jméno a příjmení	Anna Nosová
Občanství	Česká republika
Založení živnosti	24.5.1995
Sídlo	Veveří 21, 616 00 Brno
Identifikační číslo	61436155
Předmět podnikání	výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
Obory činnosti	a) reklamní činnost, b) vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce
Druh živnosti	ohlašovací volná
DPH	plátce DPH od 22.9.2001, DIČ: CZ61436155
Počet zaměstnanců	1
Provozovna	Purkyňova 47, 612 00 Brno

Anna Nosová žije sama ve svém vlastním rodinném domě. Žádný hypoteční úvěr již nemá. Má tři dcery, ale ani jedna již nesplňuje podmínky pro uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované dítě dle § 35c ZDP. Jedinou slevu, kterou Anna Nosová může uplatňovat, je sleva na poplatníka dle § 35ba ZDP, která pro rok 2023 je ve výši 30 840 Kč.

Zisk Anny Nosové dlouhodobě není vyšší než 25 milionů Kč, proto jí zákon neukládá povinnost vést účetnictví, ale může si vybrat, zda chce využívat daňovou evidenci či

účetnictví. Z důvodu jednoduchosti a nižších nákladů si Anna Nosová zvolila vést pouze daňovou evidenci.

Živnostník má pouze jednoho zaměstnance, který zpracovává objednávky, stará se o tisk a vyhotovení zakázek a řeší administrativu. Paní Anna Nosová zajišťuje komunikaci se zákazníky, rozvoz zakázek po Brně a blízkém okolí i administrativu firmy.

2.2 Výpočet daňové povinnosti a čistého zisku FO

Pro výpočet daňové povinnosti OSVČ i s.r.o. bude autorka vycházet z reálných hodnot z formuláře pro Přiznání k dani z příjmu fyzických osob za rok 2023.

Anna Nosová dosáhla v roce 2023 příjmů dle § 7 ZDP v hodnotě 1 357 551 Kč a s nimi související skutečné výdaje tvořily částku 1 349 859 Kč. Dále za pronájem kancelářských prostor v provozovně dosáhla příjmů dle § 9 ZDP v hodnotě 349 640 Kč, s nimi související paušální výdaje byly 104 892 Kč (30 % z příjmů).

Tabulka 10: Příjmy a výdaje dle § 7 ZDP a § 9 ZDP

	§ 7 ZDP	§ 9 ZDP
Příjmy	1 357 551 Kč	349 640 Kč
Výdaje	1 349 859 Kč	104 892 Kč
Dílčí základ daně	7 692 Kč	244 748 Kč

OSVČ v roce 2023 nesplnila žádnou z podmínek pro odčitatelné položky dle § 15 ZDP.

Výsledný základ daně je tedy v hodnotě 252 440 Kč. Z něj vypočtená daň podle § 16 ZDP je 37 860 Kč.

Ze slev na dani využívá pouze slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč.

Protože poslední známá daňová povinnost Anny Nosové nepřesáhla hranici 30 000 Kč, nebyla povinna během roku platit žádné zálohy na daň.

Výsledná daňová povinnost Anny Nosové za rok 2023 je tedy 7 020 Kč.

2.2.1 Výpočet daňové povinnosti OSVČ skutečnými a paušálními výdaji

V současné době Anna Nosová uplatňuje u svých příjmů dle § 7 ZDP skutečné výdaje. V této kapitole autorka porovná, jak by se změnila daňová povinnost, pokud by byly uplatňovány paušální výdaje.

Na svoji živnost by mohla paní Nosová uplatňovat paušální výdaje v hodnotě 80 % z příjmů dle § 7 ZDP, maximálně však do výše 1 600 000 Kč a na příjmy z pronájmu je možné uplatnit paušální výdaje v hodnotě 30 % z příjmů v maximální možné výši 800 000 Kč.

Tabulka 11: Paušální výdaje

Paušální výdaje		
	% z příjmů	paušální výdaj
Výdaje související s příjmy dle § 7 ZDP	80 %	1 086 041 Kč
Výdaje související s příjmy dle § 9 ZDP	30 %	104 892 Kč

Celkově by tedy paušální výdaje dle § 7 ZDP vyšly v částce 1 086 041 Kč a částka výdajů dle § 9 ZDP by zůstala v hodnotě 104 892 Kč.

Následující tabulka znázorní, jak by se změnila daňová povinnost při uplatňování paušálních výdajů.

Tabulka 12: Porovnání daňové povinnosti OSVČ

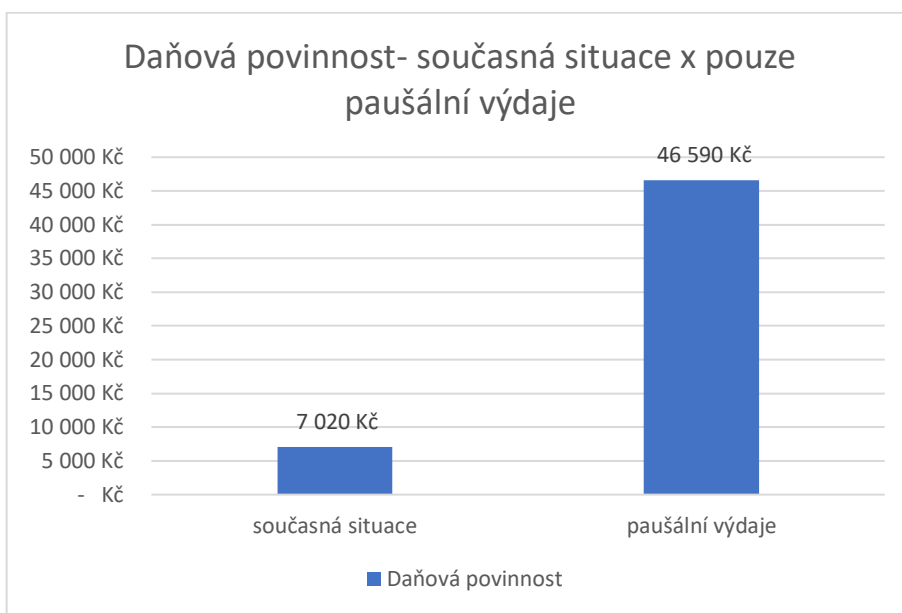
Daňová povinnost OSVČ		
	současná situace	paušální výdaje
Příjmy dle § 7 ZDP	1 357 551 Kč	1 357 551 Kč
Výdaje související s příjmy dle § 7 ZDP	1 349 859 Kč	1 086 041 Kč
Příjmy dle § 9 ZDP	349 640 Kč	349 640 Kč
Výdaje související s příjmy dle § 9 ZDP	104 892 Kč	104 892 Kč
Základ daně (příjmy - výdaje)	252 440 Kč	516 258 Kč
Odčitatelné položky	x	x
Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	252 400 Kč	516 200 Kč
Daň z příjmů FO (15 %)	37 860 Kč	77 430 Kč
Sleva na dani	30 840 Kč	30 840 Kč
Daňová povinnost (nedoplatek)	7 020 Kč	46 590 Kč

V tabulce autorka nejdříve pomocí příjmů dle § 7 ZDP a § 9 ZDP a výdajů zjistila základ daně. Tento základ daně bylo následně třeba upravit o odčitatelné položky, ale protože si Anna Nosová neplatí životní pojištění, penzijní připojištění, nemá hypoteční úroky, ani nepřispěla dary, které splňují podmínky dle § 15 ZDP, nemohla využít odčitatelných položek a snížit si tak základ daně.

Před samotným výpočtem daně z příjmů FO je potřeba základ daně zaokrouhlit na celé tisíce Kč dolů a teprve tehdy je možné pomocí 19 % sazby zjistit výši daně z příjmů FO. Od této částky je následně možné odečíst slevy na dani. V případě Anny Nosové se jedná pouze o slevu na poplatníka. Po odečtení slev na dani vyjde výsledná daňová povinnost. Z tabulky výše je jasně vidět, že uplatňovat skutečné výdaje je pro Annu Nosovou mnohem výhodnější, protože jsou vyšší než výdaje paušální, takže více snižují základ daně a následně tedy i daňovou povinnost.

Při využití skutečných výdajů vyšla daňová povinnost pro rok 2023 v částce 7 020 Kč a jelikož je opět nižší než 30 000 Kč, OSVČ nebude povinna platit zálohy na daň z příjmů. Výslednou daň bude třeba zaplatit finančnímu úřadu do 2.4.2024 (nebo 2.5. 2024 pokud je přiznání podáno elektronicky).

Pokud by paní Nosová uplatňovala výdaje paušálem, nejenže by musela finančnímu úřadu platit mnohem vyšší výslednou daň, ale jelikož je její daňová povinnost vyšší jak 30 000 Kč, musela by platit i pololetně zálohy na daň v hodnotě 40 % z poslední známé daňové povinnosti.

Graf 3: Daňová povinnost – současná situace x pouze paušální výdaje

2.2.2 Zdravotní a sociální pojištění

OSVČ je povinna platit zálohy na zdravotní a sociální pojištění, které se stanoví jako dané procento z vyměřovacího základu. Vyměřovacím základem je 50 % z dílčího základu daně. Pokud je podnikání hlavní činností, je OSVČ povinna u sociálního i zdravotního pojištění platit alespoň minimální částku na zálohy (minimální zálohy na zdravotní pojištění jsou 2 722 Kč měsíčně, minimální zálohy na sociální pojištění jsou 1 178 Kč za měsíc).

Pokud ale OSVČ podniká na vedlejší činnost, minimální zálohy pro ni neplatí. Tento případ se týká i Anny Nosové, která, protože již je v důchodu a plátcem pojistného je za ni tedy stát, nemá povinnost odvádět minimální zálohy na zdravotní pojištění a odvádí

pouze částku, která odpovídá skutečným hodnotám. Podnikání osob, které pobírají starobní důchod je totiž považováno za vedlejší činnost. Výši záloh na zdravotní pojištění vypočítá pouze jako 13,5 % z vyměřovacího základu, kterým je 50 % z částky 8 242 Kč (dílní základ daně dle § 7 ZDP z roku 2022). Pro lepší přehled ve výpočtu zdravotního pojištění bude sloužit následující tabulka.¹⁵⁷

Tabulka 13: Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění	
Vyměřovací základ	4 121 Kč
Sazba pojistného	13,5 %
Měsíční záloha	556 Kč

Ročně tedy Anna Nosová na zálohách za zdravotní pojištění zaplatí 556 Kč.

Podobně je tomu i u sociálního pojištění, pokud je OSVČ zároveň i důchodce, není povinen platit minimální zálohy ani na sociální pojištění, dokonce v případech, kdy je jeho zisk nižší než rozhodná částka, neplatí zálohy žádné. Rozhodnou částkou pro rok 2023 je 96 778 Kč. Protože dílní vyměřovací základ dle § 7 ZDP byl 8 242 Kč, tedy nepřekročil rozhodnou částku, není fyzická osoba povinna platit zálohy na sociální pojištění.¹⁵⁸

Tabulka 14: Sociální pojištění

Sociální pojištění	
Vyměřovací základ	8 242 Kč (nižší než vyměřovací základ, zálohy se tedy neplatí)
Sazba pojistného	29,2 %
Měsíční záloha	0 Kč

Za rok 2023 paní Nosová nic nezaplatí na zálohách na sociální pojištění.

¹⁵⁷ OSVČ důchodce: jaká pravidla pro vás platí. Online. In: IDoklad.

¹⁵⁸ OSVČ důchodce: jaká pravidla pro vás platí. Online. In: IDoklad.

Pro shrnutí tedy paní Nosová za rok 2023 bude platit částku 556 Kč. Pokud by ale paní Nosová již nepobírala starobní důchod, tudíž by nepodnikala na vedlejší činnost, byla by povinna odvádět alespoň minimální zálohy na sociální a zdravotní pojištění.

2.2.3 Čistý zisk OSVČ

Čistý zisk se vypočítá jako rozdíl mezi příjmy a výdaji (nebo základ daně) , od kterého jsou následně odečteny i daňové náklady a odvody na sociální a zdravotní pojištění. Pro úplné porovnání bude vypočten i čistý zisk, pokud by živnostník uplatňoval výdaje pomocí paušálu.

Při využívání skutečných výdajů by se čistý zisk vypočítal tak, že od základu daně 46 440 Kč se nebude odečítat žádná částka za daňové náklady, protože daňová povinnost vyšla nulová, a odečtou se pouze odvody na zdravotní pojištění v hodnotě 556 Kč a na sociální pojištění v hodnotě 0 Kč. Celkový čistý zisk v tomto případě vychází 244 864 Kč.

Tabulka 15: Čistý zisk (skutečné výdaje)

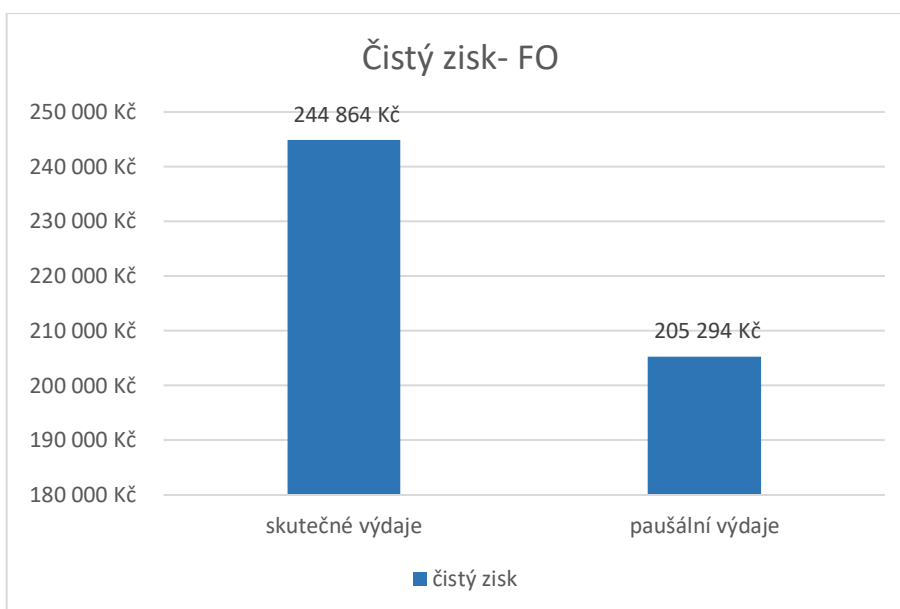
Čistý zisk (skutečné výdaje)	
Základ daně	252 440 Kč
Daňové náklady	7 020 Kč
Sociální pojištění	0 Kč
Zdravotní pojištění	556 Kč
Čistý zisk	244 864 Kč

Pokud by paní Nosová využívala paušálních výdajů, bylo by nutné pro výpočet čistého zisku od příjmů z podnikání odečíst hodnotu skutečných výdajů, tedy 1 349 859 Kč, následně odečíst částku 46 590 Kč, která představuje daňové náklady, a nakonec odvody na sociální pojištění a zdravotní pojištění.

Tabulka 16: Čistý zisk (paušální výdaje)

Čistý zisk (paušální výdaje)	
Základ daně	252 440 Kč
Daňové náklady	46 590 Kč
Sociální pojištění	0 Kč
Zdravotní pojištění	556 Kč
Čistý zisk	205 294 Kč

Pro porovnání čistého zisku při uplatňování různých druhů výdajů bude sloužit následující graf.

Graf 4: Čistý zisk- FO

Čistý zisk pro Annu Nosovou při skutečných výdajích je 244 864 Kč, v případě využití paušálních výdajů by byl zisk 205 294 Kč. Tedy, jak je jasné vidět i v grafu, čistý zisk je s využitím skutečných výdajů o 39 570 Kč vyšší a pro živnostníka tak více atraktivní.

Autorka by tedy nedoporučovala v podnikání provádět změny ze skutečných na paušální výdaje.

2.3 Výpočet daňové povinnosti a čistého zisku s.r.o.

V následující kapitole autorka vypočte daňovou povinnost pro fyzickou osobu Anna Nosová, pokud by podnikala prostřednictvím s.r.o. Pro výpočet daňového zatížení bude autorka vycházet ze stejných příjmů a výdajů, jakých v podnikání Anna Nosová dosahovala jako OSVČ.

Anna Nosová již před několika lety zvažovala, zda by pro ni nebylo vhodnější, aby ze svojí živnosti udělala s.r.o., ale protože nerozumí daním, tak neví, jak si vhodnější variantu podnikání vypočítat. Také neví, jak takový přechod na s.r.o. probíhá a zda se jí chce podstoupit veškerou administrativu s tím spojenou. S.r.o. si chtěla zvolit z důvodu, že by neručila za závazky celým svým majetkem, jako je tomu teď, ale pouze omezeně. Zároveň by firma byla více reprezentativní a působila prestižněji, takže podnikání jako právnická osoba by to mohlo přinést více zákazníků, protože spoustu větších společností upřednostňuje obchodování právě s právnickými osobami.

Pokud by se paní Nosová rozhodla založit s.r.o., nepřála by si, aby měla nově vzniklá společnost více jak jednoho společníka, proto variantu, že by bylo více společníků, nebude autorka brát v úvahu a budou provedeny výpočty pouze za předpokladu, že paní Nosová by byla jediným společníkem firmy. Budou ale vypočteny čtyři možné varianty, první dvě varianty jsou, že by si Anna Nosová vyplácela pouze podíly na zisku, avšak jednou by příjmy z pronájmu zařadila do příjmů z podnikání prostřednictvím s.r.o. a podruhé do příjmů dle § 9 ZDP, ve třetí variantě by každý měsíc pobírala minimální mzdu, a navíc by jí z s.r.o. plynuly podíly na zisku, a v poslední variantě by paní Nosová pobírala pouze maximální možnou mzdu.

2.3.1 Daňová povinnost s.r.o.- podíl na zisku

Velikou nevýhodou podnikání prostřednictvím s.r.o. je to, že společník musí svůj zisk zdanit dvakrát. To je také jeden z důvodů, proč paní Nosová ve svém rozhodnutí váhá. Bojí se totiž, že po odečtení daňových nákladů z jejího zisku by nakonec měla nižší příjem, než je tomu v současné době u živnosti.

Když podnikatel podniká prostřednictvím s.r.o., poprvé svůj zisk zdaňuje 19 % daní z příjmu právnických osob (od 2024 se sazba na daň z příjmu právnických osob zvyšuje

na 21 %). Již zde je patrný rozdíl od OSVČ, pro kterou je daň z příjmu fyzických osob o 4 % nižší (tedy 15 %). Ale tím zdanění pro společníka není u konce.

Dále, pokud si bude chtít společník vyplatit zisk, jedná se pro společníka o příjem a je potřeba ho srazit ještě navíc i již zmiňovanou 15 % sazbou daně z příjmu fyzických osob. Následující tabulka bude sloužit pro lepší přehlednost při výpočtu daňové povinnosti, pokud by příjem paní Nosové byl pouze ve formě podílů na zisku.

Tabulka 17: Daňová povinnost s.r.o.

Daňová povinnost s.r.o.- podíly na zisku	
Příjmy	1 707 191 Kč
Výdaje	1 454 751 Kč
Základ daně (příjmy - výdaje)	252 440 Kč
Odčitatelné položky	x
Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	252 400 Kč
Daň z příjmů PO (19 %)	47 956 Kč
Daňová povinnost (nedoplatek)	47 956 Kč

V prvním kroku pro výpočet daňové povinnosti bylo třeba stanovit základ daně, pro který se použily hodnoty příjmů a výdajů, kterých dosáhla paní Nosová jakožto fyzická osoba. Celkové příjmy a výdaje jsou součtem příjmů a s nimi spojených výdajů dle § 7 ZDP a § 9 ZDP, kterých OSVČ dosáhla. Příjmy z nájmu kanceláři již nespádají k příjmům dle § 9 ZDP, protože nemovitost, kde k nájmu dochází, by byla v této variantě vložena do obchodního majetku společnosti, tudíž se řadí k příjmům z podnikání. Z vypočteného a zaokrouhleného základu daně bylo možné spočítat 19 % daň z příjmů právnických osob, od které autorka odečetla slevu na poplatníka. Daňová povinnost pro právnickou osobu podnikající prostřednictvím s.r.o. za rok 2023 by vyšla v hodnotě 17 116 Kč.

Jelikož daňová povinnost opět nepřekročila hranici 30 000 Kč, není potřeba platit zálohy na daň z příjmů PO.

Pokud by paní Nosová zdaňovala příjmy z nájmu dle § 9 ZDP, daňová povinnost by byla následující:

Tabulka 18: Daňová povinnost s.r.o.- podíly na zisku + příjmy dle § 9 ZDP

Daňová povinnost s.r.o.- podíly na zisku + příjmy dle § 9 ZDP	
Příjmy (s.r.o.)	1 357 551 Kč
Výdaje (s.r.o.)	1 349 859 Kč
Základ daně (příjmy - výdaje)	7 692 Kč
Odčitatelné položky	x
Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	7 600 Kč
Daň z příjmů PO (19 %)	1 444 Kč
Daňová povinnost (nedoplatek)	1 444 Kč
Příjmy dle § 9 ZDP	349 640 Kč
Výdaje dle § 9 ZDP	104 892 Kč
Základ daně	244 748 Kč
Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	244 700 Kč
Daň z příjmů FO (15 %)	36 705 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňová povinnost (nedoplatek)	5 865 Kč

Celkem by tedy daňová povinnost pro poplatníka, pokud by příjmy z nájmu zdaňoval odděleně od příjmů z podnikání, byla 7 309 Kč.

Jelikož daňová povinnost ani v jedné variantě nepřekročila hranici 30 000 Kč, není potřeba platit zálohy na daň z příjmů PO.

2.3.2 Čistý zisk s.r.o.- podíl na zisku

Čistý zisk bude sloužit pro správný přehled o tom, jak velký příjem by Anna Nosová měla ze svého podnikání. Stejně jako u OSVČ se i u s.r.o. zisk vypočítá jako výsledek hospodaření snížený o daňové náklady, rozdíl je v tom, že se u podílů na zisku neplatí odvody na sociální ani zdravotní pojištění. Aby bylo takto vypočtený zisk podnikateli možné vyplatit, je nutné ho zaokrouhlit na celá sta dolů a následně zdanit 15 % sazbou

daně z příjmů FO a až teprve po tomto zdanění se paní Nosová dostane na částku čistého zisku.

Tabulka 19: Čistý zisk s.r.o.- podíly na zisku

Čistý zisk s.r.o.- podíly na zisku	
Výsledek hospodaření	252 440 Kč
Daňové náklady	47 956 Kč
Výsledek hospodaření po dani	204 484 Kč
Srážková daň (15 %)	30 660 Kč
Čistý zisk	173 824 Kč

Ročně by tedy příjem z podílů na zisku pro Annu Nosovou při podnikání prostřednictvím s.r.o. byl 173 824 Kč.

Následující tabulky budou sloužit pro výpočet, že by příjmy z pronájmu nezahrnovala do příjmů z podnikání, ale do příjmu dle § 9 ZDP.

Tabulka 20: Čistý zisk s.r.o.- podíly na zisku + příjmy dle § 9 ZDP

Čistý zisk s.r.o.- podíly na zisku + příjmy dle § 9 ZDP	
Výsledek hospodaření (s.r.o.)	7 692 Kč
Daňové náklady	1 444 Kč
Výsledek hospodaření po dani	6 248 Kč
Srážková daň (15 %)	930 Kč
Čistý zisk (s.r.o.)	5 318 Kč
Výsledek hospodaření (dle § 9 ZDP)	252 440 Kč
Daňové náklady	5 865 Kč
Čistý zisk (dle § 9 ZDP)	246 575 Kč
Celkem čistý zisk (s.r.o. + dle § 9 ZDP)	251 893 Kč

Za rok 2023 by tedy celkový příjem pro poplatníka byl v hodnotě 251 893 Kč.

Z tabulek jasně vyplývá, že paní Nosovou by o 78 069 Kč vyšlo výhodněji nezahrnovat příjmy z nájmu do příjmů z podnikání. Tak velký rozdíl je dán tím, že pokud by příjmy z nájmu zdaňovala společně s příjmy z podnikání, musela by je danit 19 % sazbou daně z příjmů PO a následně i 15 % sazbou daně z příjmů FO. Pokud ale příjmy z nájmu bude danit dle § 9 ZDP, budou zdaňovány pouze sazbou daně z příjmů FO.

Důležité je dodat, že pokud by paní Nosová nebyla starobní důchodce, a nebyla by zaměstnaná, bylo by potřeba, aby sama podávala zálohy na sociální a zdravotní pojištění. Jelikož ale Anna Nosová již pobírá starobní důchod, o zálohy na sociální a zdravotní pojištění se již nemusí starat, protože je za ni hradí stát.

2.3.3 Daňová povinnost s.r.o.- poloviční úvazek, minimální mzda pro společníka

Tahle varianta se bude věnovat problematice, pokud by se paní Nosová rozhodla, že by byla ochotna pracovat na poloviční úvazek, a byla by jí vyplácena v průběhu roku ze svého podnikání i minimální mzda, která je pro rok 2023 v hodnotě 17 300 Kč měsíčně. Jelikož by se ale jednalo pouze o poloviční úvazek, protože vzhledem ke svému věku už by byl plný úvazek pro paní Nosovou náročný, minimální mzda by byla pouze v poloviční částce, tedy 8 650 Kč.

Pro výpočet téhle varianty bylo potřeba příjmy z nájmu dle § 9 ZDP zahrnout do příjmů z podnikání prostřednictvím s.r.o., protože samostatné příjmy z podnikání vychází ve velmi malé částce, tudíž by nebylo možné mzdu vyplácet.

Aby bylo možné provést výpočet, bude k výdajům připočtena částka 103 800 Kč (roční hodnota poloviční minimální mzdy). Krom této částky je potřeba do výpočtu zahrnout i zdravotní a sociální pojištění, které platí zaměstnavatel. Za zdravotní pojištění zaměstnavatel odvede 9 % z hrubé mzdy a za sociální pojištění 24,8 % z hrubé mzdy (pro výpočet bude sazba sociálního pojištění zaokrouhlena na 25 %). Celkem tedy je potřeba počítat s 34 % sazbou z minimální mzdy za zdravotní a sociální pojištění.

Paní Nosová se rozhodla, že podepíše prohlášení k dani, takže jí bude uplatňována sleva na poplatníka v roční hodnotě 30 840 Kč. Krom slevy na poplatníka, nemůže uplatňovat žádné jiné slevy na dani ani daňové zvýhodnění.

Krom zdravotního a sociálního pojištění bude také dle Vyhlášky č. 125/1993 Sb. potřeba platit zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele, které je zaměstnavatel povinný za své zaměstnance platit. Sazba pojistného je různá v závislosti na tom, jaké činnosti se podnikatel věnuje. V případě paní Nosové se jedná o reklamní činnost a vydavatelské činnosti, polygrafickou výrobu, knihařské a kopírovací práce. Dle přílohy ve Vyhlášce č. 125/1993 Sb. paní Nosová zaplatí ročně za pojištění odpovědnosti zaměstnavatele cca 600 Kč (placeno čtvrtletně částkou 150 Kč). Tato částka se pro výpočet daňové povinnosti musí zdvojnásobit, protože by společnost neměla jen jednoho zaměstnance, ale byla by zde zaměstnána také paní Nosová, za kterou by bylo pojištění rovněž nutné platit.¹⁵⁹

Tabulka 21: Čistý zisk s.r.o.- minimální mzda

Daňová povinnost s.r.o.- minimální mzda	
Příjmy	1 707 191 Kč
Výdaje	1 454 751 Kč
Minimální roční mzda pro společníka	103 800 Kč
Sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele (34 %)	35 292 Kč
1x pojištění za zaměstnavatele	600 Kč
Celkové výdaje	1 594 443 Kč
Základ daně (příjmy - výdaje)	112 748 Kč
Odčitatelné položky	x
Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	112 700 Kč
Daň z příjmů PO (19 %)	21 413 Kč
Daňová povinnost (nedoplatek)	21 413 Kč

¹⁵⁹ Vyhláška č. 125/1993 Sb.

Základ daně se i v tomto případě vypočetl jako rozdíl mezi příjmy a výdaji, kterých podnikatel dosáhl. Oproti předešlé kapitole bylo k částce 1 454 751 Kč za výdaje z podnikání připočtena částka roční poloviční minimální mzdy v hodnotě 103 800 Kč a z toho pomocí 34 % sazby odvody na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele, tedy 35 292 Kč. Celkové výdaje po přičtení obou částek by tedy za rok 2023 byly 1 594 443 Kč a základ daně 112 748 Kč. Zaokrouhlený základ daně na sta dolů byl poté použit pro výpočet daně z příjmů PO, která by pro podnikatele v roce 2023 byla 21 413 Kč.

Ani při této variantě by nebylo potřeba platit zálohy na daň z příjmů PO, pouze by bylo nutné výslednou daň zaplatit finančnímu úřadu.

2.3.4 Čistý zisk s.r.o.- poloviční úvazek, minimální mzda pro společníka

Čistý zisk se stejně jak v předešlých případech vypočte jako výsledek hospodaření, od kterého jsou odečteny daňové náklady a následně je takto vypočtena částka zaokrouhlena na sta Kč dolů a snížena o 15 %, protože podléhá dani z příjmů FO.

Tabulka 22: Čistý zisk s.r.o.- minimální mzda společníka

Čistý zisk s.r.o.- minimální mzda pro společníka	
Výsledek hospodaření	112 748 Kč
Daňové náklady	21 413 Kč
Výsledek hospodaření po dani	91 335 Kč
Srážková daň (15 %)	13 685 Kč
Čistý zisk	77 640 Kč

Celkem by při využití téhle varianty bylo vyplaceno 77 640 Kč v rámci čistého zisku z s.r.o.

Je ale potřeba ještě zmínit, že krom vyplaceného zisku by paní Nosová pobírala během roku i poloviční minimální mzdu (hrubá hodnota minimální mzdy za celý rok je 207 600 Kč), kterou je potřeba k příjmům podnikatelky také zahrnout. Aby bylo možné zjistit čisté příjmy, je potřeba od hrubé mzdy odečíst 15 % za daň z příjmů FO a 6,5 % sociální a 4,5 % zdravotní pojištění, které si platí zaměstnanec.

Tabulka 23: Roční čistá minimální mzda společníka

Roční čistá minimální mzda společníka	
Poloviční roční hrubá mzda	103 800 Kč
Zdravotní a sociální pojištění (11 %)	11 418 Kč
Daň z příjmů FO (15 %)	15 570 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daň z příjmů FO po slevách	0 Kč
Roční čistá mzda	92 382 Kč

Čistý příjem za rok 2023 při využití varianty, kdy by paní Nosová jako společník pobírala i poloviční minimální mzdu, by tedy byl součet čistého zisku a roční čisté mzdy.

Tabulka 24: Čistý příjem

Celkový příjem	
Čistý zisk	77 640 Kč
Roční čistá mzda	92 382 Kč
Celkový příjem	170 022 Kč

Pokud by se tedy paní Nosová rozhodla, že nechce, aby její příjem tvořily pouze podíly na zisku, ale chtěla by, aby během roku dostávala z podnikání alespoň poloviční minimální mzdu, její celkový roční čistý příjem by byl 170 022 Kč.

Roční příjem je nižší než u předchozích dvou variant, proto by autorka doporučila, aby paní Nosová poloviční minimální mzdu nepobírala a vyplácela si pouze podíly na zisku.

2.3.5 Daňová povinnost s.r.o.- maximální možná mzda pro společníka

Poslední varianta bere v úvahu, že by si paní Nosová vyplácela maximální možnou mzdu, kterou by ze svého podnikání mít mohla a dále už si pak nevyplácela podíly na zisku.

Pro výpočet autorka využije základ daně z varianty, kdy by si paní Nosová vyplácela pouze podíly na zisku. Tenhle základ daně bude rozpočítán tak, aby z něj vznikla roční hrubá mzda pro podnikatelku. Znova by se jednalo pro paní Nosovou pouze o poloviční úvazek, změna se týká pouze výše její mzdy.

V prvním kroku bude již zmíněný základ daně 252 440 Kč snížen o 34 % kvůli zdravotnímu a sociálnímu pojištění, tedy o 85 830 Kč, a o 600 Kč na pojištění odpovědnosti zaměstnavatele. Tato nově vypočtená částka bude představovat hrubou roční mzdu pro paní Nosovou, ze které bude nutné strhnout ještě 15 % daň z příjmů FO, 4,5 % zdravotní pojištění a 6,5 % sociální pojištění placené zaměstnancem.

Tabulka 25: Výpočet hrubé mzdy

Výpočet hrubé mzdy	
Základ daně	252 440 Kč
Zdravotní a sociální pojištění (34 %)	85 830 Kč
Pojištění odpovědnosti zaměstnavatele	600 Kč
Hrubá mzda	166 010 Kč

Tato hrubá mzda tedy bude společně s náklady na sociální a zdravotní pojištění placenými zaměstnavatelem a pojištěním odpovědnosti zaměstnavatele spadat do výdajů. Celkem tedy náklady na zaměstnanice Annu Nosovou by byly v hodnotě 252 440 Kč. Jelikož mzdové náklady zvednou výdaje na stejně vysokou částku, jako jsou příjmy z podnikání, paní Nosová už si nebude vyplácet žádné podíly na zisku, protože zisk bude nulový.

Tabulka 26: Daňová povinnost s.r.o.- maximální možná mzda

Daňová povinnost s.r.o.- maximální možná mzda	
Příjmy	1 707 191 Kč
Výdaje	1 454 751 Kč
Maximální možná roční mzda pro společníka (poloviční úvazek)	166 010 Kč
Sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele (34 %)	85 830 Kč
1x pojištění za zaměstnavatele	600 Kč
Celkové výdaje	1 707 191 Kč
Základ daně (příjmy - výdaje)	0 Kč
Odčitatelné položky	x
Základ daně zaokrouhlený na tisíce dolů	0 Kč
Daň z příjmů PO (19 %)	0 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Daňová povinnost, pokud by si paní Nosová založila s.r.o. a zároveň ze svého podnikání pobírala maximální možnou mzdu, by byla 0 Kč.

2.3.6 Čistý zisk s.r.o.- maximální možná mzda pro společníka

V této variantě je základ daně nulový, tudíž firma neeviduje žádný zisk, paní Nosová nebude pobírat podíly na zisku a jejím jediným příjmem bude roční hrubá mzda v hodnotě 166 010 Kč. Pro zjištění celkového příjmu paní Nosové je ale nutné vypočítat čistou mzdu, aby bylo možné výslednou částku porovnat s ostatními variantami podnikání.

Tabulka 27: Roční čistá maximální mzda pro společníka

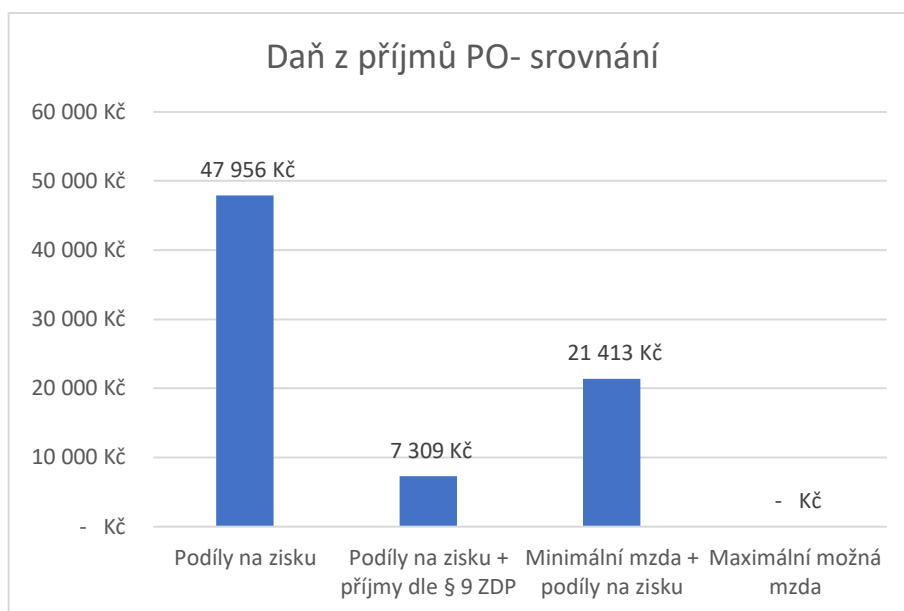
Roční čistá maximální mzda pro společníka	
Roční hrubá mzda	166 010 Kč
Zdravotní a sociální pojištění (11 %)	18 261 Kč
Daň z příjmů FO (15 %)	24 902 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Srážková daň po slevách	0 Kč
Roční čistá mzda (=čistý zisk)	147 749 Kč

Čistá mzda se stejně jako v předchozí variantě vypočítala tak, že se od hrubé mzdy odečetlo 11 % za zdravotní a sociální pojištění placené zaměstnancem a 15 % daň z příjmů FO. Jelikož ale paní Nosová uplatňuje slevy na poplatníka, daň z příjmů FO byla nulová.

Celkem by si paní Nosová, pokud by si zvolila variantu, při které by pobírala maximální možnou mzdu, za rok vydělala 147 749 Kč.

2.3.7 Srovnání daňové povinnosti s.r.o.

Pro lepší přehled a porovnání všech třech variant, jakými by paní Nosová mohla prostřednictvím s.r.o. podnikat, byl vytvořen následující graf.

Graf 5: Daňová povinnost s.r.o.

Z grafu je jasně patrné, že pokud by si paní Nosová měla zvolit nejvýhodnější variantu podnikání prostřednictvím s.r.o., nejméně daní z příjmů PO by odváděla, pokud by si ročně vyplácela maximální možnou mzdu. Tento údaj je ale zkreslující z toho důvodu, že paní Nosová by sice nic nezaplatila na daní z příjmů PO, ale protože by pobírala příjmy ze závislé činnosti, musela by platit 15 % sazbu daně z příjmů FO, a navíc odvody na sociální a zdravotní pojištění.

2.3.8 Srovnání čistého zisku s.r.o.

Aby bylo možné přehledně porovnat zisky při různých možných variantách, jakými by mohla paní Nosová podnikat prostřednictvím s.r.o. byl vytvořen následující graf.

Graf 6: Čistý zisk s.r.o.- srovnání

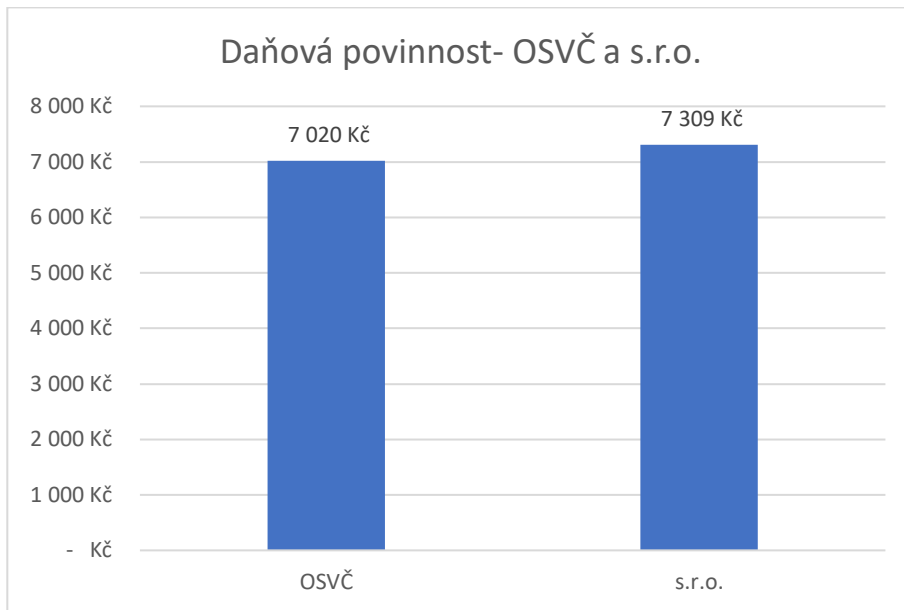
Pomocí grafu bylo možné zjistit, že nejvyšší zisk by paní Nosové přinesla 2. varianta, tedy situace, kdy by paní Nosová pouze pobírala podíly na zisku a příjmy z nájmu zdaňovala dle § 9 ZDP. V tomto případě by celkový její roční zisk byl 251 893 Kč. Nejméně výhodná varianta by byla pobírat pouze maximální možnou mzdu a nevyplácet si žádné podíly na zisku.

Pro závěrečné zhodnocení a srovnání, zda podnikatelce doporučit přechod na s.r.o., nebo zůstat podnikat jako fyzická osoba, autorka použije nejvýhodnější variantu, tedy tu, při které by paní Nosová pobírala pouze podíly na zisku a zároveň dostávala příjem z nájmu dle § 9 ZDP.

2.4 Srovnání OSVČ a s.r.o.

V poslední kapitole se bude autorka věnovat srovnání nejvýhodnější varianty podnikání prostřednictvím s.r.o. a podnikáním jako OSVČ. V závěru kapitoly budou také vyčísleny, jaké další náklady, pozitiva a negativa by přechod na s.r.o. podnikateli přinesl

2.4.1 Daňová povinnost

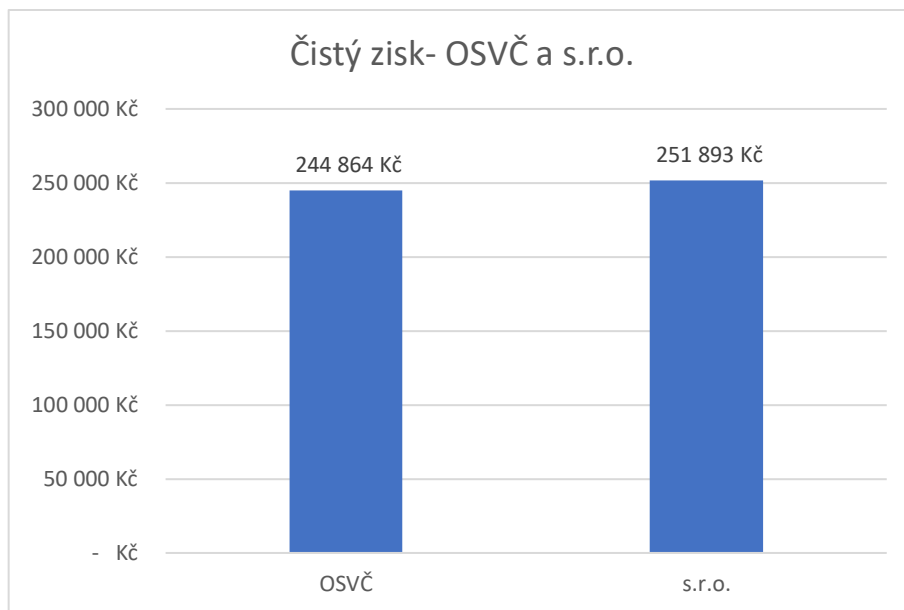

Graf 7: Daňová povinnost- OSVČ a s.r.o.

Z pohledu daňové povinnosti by se paní Nosové více vyplatila varianta podnikat jako fyzická osoba, ale rozdíl daňového zatížení je pouze necelých 300 Kč.

2.4.2 Čistý zisk

Většinu podnikatelů podniká proto, aby měli nějaký zisk, proto je bude více než daňová povinnost zajímat, jaký zisk jim podnikání přinese.

Graf 8: Čistý zisk- OSVČ a s.r.o.

Po srovnání čistého zisku bylo možné zjistit, že situace je opačná než u daňového zatížení. Poplatníka by o 7 029 Kč vyšlo v roce 2023 výhodněji podnikat prostřednictvím s.r.o.

2.4.3 Další náklady spojené s přechodem na s.r.o.

S přechodem z živnosti na s.r.o. se, jak již bylo zmiňováno v teoretické části bakalářské práce, pojí i poplatky a administrativa. Tyto aspekty je do rozhodování také nutné zahrnout. V následující tabulce budou ukázány, jaké poplatky by paní Nosová musela zaplatit, pokud by se rozhodla podnikat prostřednictvím s.r.o.

Tabulka 28: Poplatky na založení s.r.o.¹⁶⁰

Poplatky spojené se založením s.r.o.	
Zakladatelská dokumentace (úředně ověřená společenská smlouva)	od 2 420 Kč (pokud je hodnota základního kapitálu do 20 000 Kč)
Zápis do obchodního rejstříku	2 420 Kč nebo 6 000 Kč
Úředně ověřený souhlas s místem sídla	od 30 Kč
Poplatek živnostenskému úřadu	1 000 Kč
Výpis z trestního rejstříku	100 Kč
Celkové náklady	minimálně 5 970 Kč

2.4.4 Dědictví OSVČ a s.r.o.

OSVČ

Pokud by některé z dětí paní Nosové chtělo podnikání zdědit a pokračovat v něm, muselo by do tří měsíců od úmrtí podnikatelky podat tuto informaci na živnostenský úřad a po dobu dědického řízení by nadále používal její IČO. Po skončení dědického řízení je ale do tří měsíců nutné udělat si vlastní živnostenské oprávnění, ke kterému dostane i nové IČO. Staré IČO, které v současné době paní Nosová používá, by zaniklo.

Popřípadě, pokud by se více jejich dětí chtělo účastnit na podnikání a splňovali by podmínky dle § 13 ZDP, tedy by se jednalo o člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu, by se z nich mohly stát spolupracující osoby, a tedy si příjmy z podnikání rozdělovat.¹⁶¹

S.r.o.

V případě dědictví společnosti s jedním společníkem, přechází podíl na dědice vždy a nelze jej vyloučit. Nárok na podíl a jak by se mezi děti paní Nosové rozdělil závisí na dědické smlouvě a závěti. Pokud by paní Nosová závět nevytvořila, podíl by se rozdělil mezi její tři děti. Jestliže by některé z nich chtělo pokračovat v podnikání, mohlo by

¹⁶⁰ Vlastní zpracování dle: Kolik stojí založení s. r. o.? Online. In: Jake&James.

¹⁶¹ § 13 ZDP.

například vyplatit svým sourozencům podíly a stát se tak jediným společníkem s.r.o. Pokud by chtělo v podnikání pokračovat sourozenců více, nechali by si své podíly a zůstali by společníky.

3 VLASTNÍ NÁVRH

Poslední kapitola se bude věnovat vyhodnocení výpočtů z analytické části a následnému návrhu, jak by měl poplatník dále pokračovat ve svém podnikání.

Po srovnání různých variant podnikání jako fyzická nebo právnická osoba bylo zjištěno, že nejlepším řešením by z pohledu daňového zatížení bylo podnikat jako OSVČ, ale po následných výpočtech a porovnání čistého zisku, kterého by podnikatel dosáhl, bylo zjištěno, že o 7 029 Kč vyjde pro paní Nosovou výhodněji podnikat jako právnická osoba, založit s.r.o. a z podnikání si vyplácet pouze podíly na zisku. Důležité u téhle varianty je to, aby poplatník nadále uplatňovat příjmy z nájmu dle § 9 ZDP. V opačném případě, jakmile by příjmy z nájmu paní Nosová zařadila do příjmů z podnikání, musela by je zdaňovat 19 % daní z příjmů PO, a tedy by zaplatila mnohem více na daních.

Z výpočtů lze vyzorovat, jak právě příjmy z nájmu dle § 9 ZDP představují největší část zisku pro podnikatelku. Uvědomit si tuhle skutečnost je velmi podstatné, protože ve výpočtech právě příjmy z nájmu dle § 9 ZDP tvořily klíčový prvek, díky kterému byly výsledky různých variant tak rozdílné.

Jak již bylo zmíněno, založit s.r.o. a podnikat jako právnická osoba by vyšlo sice výhodněji, ale otázkou zůstává, zda by se poplatníkovi za současné situace, kdy rozdíl v ročních příjmech je pouze 7 029 Kč, vyplatilo přechod podstoupit.

Pro přechod je potřeba počítat s administrativou, která by byla se založením s.r.o. a ukončením živnosti spojena a s náklady souvisejícími se založením s.r.o. Náklady se pohybují v celkové hodnotě necelých 6 000 Kč, čímž by se výše, o kterou je tahle forma podnikání výhodnější, téměř vynulovala. Náklady se založením jsou sice jednorázový výdaj, takže v budoucích letech by již ziskovost mohla být vyšší, ale stále se jedná o poměrně nízkou částku.

Kromě nákladů, které by s sebou založení s.r.o. neslo, by se paní Nosová musela rozhodnout, kterou variantu přechodu z živnosti na s.r.o. zvolit. Možné varianty již byly popsány v teoretické části bakalářské práce. Autorka by z důvodu, že se jedná o malou firmu, která ani nemá velké množství zákazníků, volila tu nejjednodušší a nejlevnější možnost, tedy takovou, že by současně k živnosti založila i s.r.o., přes které by řešila nové zákazníky a všechny současné zákazníky by postupně informovala o tom, že se z firmy

stává s.r.o. a nově s nimi uzavírala obchodní kontrakty pod vzniklou s.r.o. Jakmile by byli všichni zákazníci postupně převedeni, paní Nosová by živnost zrušila a podnikala jen jako právnická osoba.

Dalším důležitým faktorem je ručení. OSVČ ručí za závazky veškerým svým majetkem, zatímco společníci v s.r.o. pouze do výše svého nesplaceného vkladu. Právě ručení byl jeden z důvodů, proč s.r.o. pro poplatníka byla atraktivní. Zejména v době pandemie COVID-19, kdy byla celá situace kolem podnikání velmi nejistá a pokud by došlo k platební neschopnosti, byl by ohrožen jak majetek vložený do podnikání, tak i osobní majetek paní Nosové a taková situace by se mohla dotknout nejen jí, ale i celé její rodiny. V současné době už se ale firma z „krize“ dostala a již se pohybuje v podobných výsledcích, jakých dosahovala před pandemií.

Pokud by došlo ke zvýšení příjmů a následnému zvýšení základu daně, pro daňovou optimalizaci v případě podnikání jako OSVČ by bylo možné snížit tento základ daně pomocí koupi nového dlouhodobého majetku (například automobil, či nový výrobní stroj), jehož odpisy by se odčítaly od příjmů z podnikání. Paní Nosová by si mohla vybrat mezi zrychlenými či rovnoměrnými odpisy. Rovnoměrné odpisy jsou stále ve stejné hodnotě, zatímco odpisy zrychlené umožňují v prvním roce užívání odpočet vyšší částky. U automobilu by navíc bylo možné zvolit si mezi paušálními a skutečnými výdaji. Paušální výdaje jsou dle § 24 odst. 2 písmene z) ZDP v hodnotě 5 000 Kč za každý kalendářní měsíc, pokud by automobil byl využíván i k osobním účelům, paušál by byl pouze 80 % z 5 000 Kč. U skutečných výdajů je třeba výdaje prokazovat podle daňových dokladů a vést knihu jízd. Paušální výdaje na dopravu je možné uplatňovat jen v tom případě, že fyzická osoba využívá v podnikání skutečné výdaje.

Pokud by se firma více „rozrostla“ a podnikání začalo přinášet větší příjmy, mohla by být s.r.o. z pohledu daňového zatížení i zisku výhodnější. Také je zde možnost, že by tahle nová forma podnikání působila prestižněji, takže by firma získala více zákazníků, například z řad větších obchodních společností, které by zapříčinily větší příliv peněz do firmy. V případě, že by se povedlo podnikání ve firmě „více rozjet“, autorka doporučuje využít webovou stránku www.osvcnebosro.cz, kde si podnikatelka pouze nastaví výši svých příjmů a výdajů a během malé chvíle zjistí, která varianta pro ni bude výhodnější.

Za současných podmínek při uvažování pouze krátkodobě by tedy autorka kvůli nákladům, administrativě i času, který by přechod vzal, doporučila zůstat podnikat jako fyzická osoba.

Ovšem v posledním odstavci se chce autorka ještě věnovat dědictví a zvážit tak dlouhodobý horizont a současně věk paní Nosové. Dědictví a budoucnost firmy je totiž často řešený problém většiny podnikatelů. Jak bylo popsáno v kapitolách výše, dědictví živnosti je poněkud složitější, než dědictví s.r.o. Při podnikání na živnost je potřeba, aby dědic podnikal pod vlastním identifikačním číslem, protože používat původní identifikační číslo je možné pouze po dobu dědického řízení. Z toho důvodu se může celá záležitost kolem dědění prodloužit a zkomplikovat. Dokonce i paní Nosová autorce popisovala, jak složité a dlouhé bylo dědění živnosti po svém manželovi. Pokud by si podnikatelka založila s.r.o., nemusely by se nepříjemnosti kolem dědického řízení opakovat. U s.r.o. jde totiž podíl vždy na dědice, čímž se situace, pokud by byl ze strany jejich dětí zájem v podnikání pokračovat, poměrně výrazně zjednodušuje. Autorčino doporučení v tomhle ohledu by tedy bylo zvážit, zda by její děti chtěly, nebo byly ochotné, v podnikání pokračovat. Pokud by zájem ze strany dědiců byl, přechod na s.r.o. by doporučovala pro zjednodušení dědictví. Naopak pokud by její děti zájem o tohle podnikání neměly, nadále by doporučila zůstat podnikat jako OSVČ a ušetřit se tak práce s administrativou nutnou pro přechod na s.r.o.

ZÁVĚR

Autorka měla za cíl v bakalářské práci optimalizovat daňovou povinnost při různých variantách podnikání a zjistit, která varianta by byla pro poplatníka nejvýhodnější.

V první části bakalářské práce se věnuje pouze teorii. Autorka zde popisuje daňový systém v ČR, daně z příjmů fyzických i právnických osob a základní informace o daňovém priznání. Také je vysvětleno, co s sebou přináší různé formy podnikání. Pro účely bakalářské práce klade význam na podnikání jako fyzická osoba a podnikání prostřednictvím s.r.o.

V praktické části práce se autorka věnuje popisu fyzické osoby a výpočtům různých možností, jak by bylo možné pro vybraného poplatníka podnikat.

Autorka předložila šest různých variant podnikání, které by podnikatelka byla ochotna splnit.

První dvě varianty se týkají podnikání prostřednictvím OSVČ. Jedna možnost je podnikání prostřednictvím OSVČ se skutečnými i paušálními výdaji. Druhá možnost zvažuje, že by fyzická osoba podnikala stále jako OSVČ, ale uplatňovala by pouze paušální výdaje. Z těchto dvou možností vychází vzhledem k daňové povinnosti i čistému zisku výhodněji varianta, kdy by poplatník uplatňoval ve svých příjmech dle § 7 ZDP skutečné výdaje, ale v příjmech dle § 9 ZDP výdaje paušální. Takový výsledek je způsoben tím, že při podnikání má firma velké výdaje, jejichž částka převyšuje paušální výdaje vypočítané pouze pomocí procenta z příjmů.

Zbylé čtyři varianty se věnují tomu, pokud by paní Nosová založila s.r.o. Jedna z variant zvažuje případ, kdy by byly podnikatelce vypláceny pouze podíly na zisku. V druhé variantě by podnikatelka pobírala jak podíly na zisku, tak i příjmy z nájmu dle § 9 ZDP. Další varianta je taková, že krom podílů na zisku by paní Nosová byla ve své společnosti i zaměstnána na poloviční úvazek a byla by jí vyplácena i minimální mzda. Poslední možnost podnikání je verze, při které by paní Nosová byla ve své společnosti také zaměstnána na poloviční úvazek, ale pobírala by maximální možnou mzdu, a tedy by společnost neevidovala žádný zisk. Z výše uvedených tří možností je nejvíce výhodná ta, kdy by si poplatník vyplácel podíly na zisku a pobíral by příjem z nájmu dle § 9 ZDP.

Ve třetí kapitole se autorka zaměřuje na návrh řešení. Po srovnání dvou nejvýhodnějších variant z obou forem podnikání vychází daňová povinnost u fyzické osoby nižší, ale naopak čistý zisk by poplatník měl o 7 029 Kč vyšší v případě podnikání prostřednictvím s.r.o. Po zvážení veškerých nákladů spojených se založením s.r.o. a administrativou, kterou založení a přechod na s.r.o. a zároveň zrušení OSVČ přináší, autorka rozhodla, že by v krátkodobém horizontu vyšlo skrz tak malý rozdíl v zisku zůstat podnikat jako fyzická osoba. Ovšem z dlouhodobého hlediska, pokud by některé z dětí podnikatelky chtělo v podnikání pokračovat, autorka by kvůli zjednodušení dědického řízení doporučila přechod na s.r.o. zvážit.

Jak bylo psáno v úvodu, autorka si myslela, že poplatníka vyjde podnikání jako fyzická osoba výhodněji, a tedy zvažování firmy o přechodu na jinou formu podnikání je zbytečné. Když ale po propočtech došla na výsledky, že s.r.o. je ziskovější, byla sama překvapena, že se ve svých domněnkách mýlila. Sice částka, o kterou byl zisk u s.r.o. vyšší je velmi malá, ale autorka nečekala, že by se k takovému výsledku dostala. Je ráda, že pomocí bakalářské práce své chybné domněnky vyvrátila.

Bakalářská práce tedy své cíle naplnila a poplatníkovi byla doporučena nejvýhodnější forma pro jeho podnikání jak z krátkodobého, tak i z dlouhodobého hlediska.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní zdroje

BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným: prakticky včetně účetnictví a daní*. 13. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2023. ISBN 978-80-7554-391-2.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika; PITTLERLING, Marcel a SKALICKÁ, Hana. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-315-2.

HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7.

HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. 7. vydání. Praha: ESAP s.r.o, 2023. ISBN 978-80-907398-8-8.

PELC, Vladimír a PELECH, Petr. *Daně z příjmů: s komentářem 2020*. 18. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-277-9.

VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka a ZÍDKOVÁ, Hana. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana. *Daně v podnikání*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-359-3.

VYCHOPĚŇ, Jiří. *Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-348-7.

VYCHOPĚŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2022*. Vydání osmnácté. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-356-2.

Internetové zdroje

Daň z příjmů: Bezúplatné příjmy. Online. In: Výkup nemovitostí Praha a střední Čechy. ©2020. Dostupné z: <https://vykupnemovitostipraha.cz/dan-z-prijmu/>. [cit. 2023-11-25].

Hlavní a vedlejší činnost OSVČ: v čem jsou hlavní rozdíly? Online. In: Money S3. 2020. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/podnikani/osvc-hlavni-a-vedlejsi-v-cem-jsou-rozdily-a-jak-poznate-kam-patrite-vy/>. [cit. 2024-01-20].

Jak si založit živnost. Online. In: Průvodce podnikáním. ©2024. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/nastroje/jak-si-zalozit-zivnost/>. [cit. 2024-01-17].

Kolik stojí založení s. r. o.? Online. In: Jake&James. 2023. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/kolik-stoji-zalozeni-s-r-o/>. [cit. 2024-01-25].

Kotovaná společnost. Online. In: Česká bankovní asociace. ©2024. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/kotovana-spolecnost>. [cit. 2024-01-12].

Minimální zálohy OSVČ v roce 2024 přehledně. Online. In: Průvodce podnikáním. 2023. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/minimalni-zalohy-osvc-2024/>. [cit. 2024-03-31].

OSVČ důchodce: jaká pravidla pro vás platí. Online. In: IDoklad. 2022. Dostupné z: <https://www.idoklad.cz/blog/osvc-uchodce-jaka-pravidla-pro-vas-plati>. [cit. 2024-02-27].

OSVČ, nebo s.r.o. Zjistěte, co je pro Vás výhodnější. Online. In: Jake&James. 2022. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/vyhody-s-r-o-oproti-osvc>. [cit. 2024-01-25].

LAMPOVÁ, Daniela a MEDEK, Josef. *Osvobození od daně z příjmů.* Online. In: DU.cz. 2021, s. 1. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/osvobozeni-od-dane-z-prijmu-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EswOiFC2s-JA0jbvg6iRx5VrJfTGJxQrnQ/>. [cit. 2023-11-25].

Přímé a nepřímé daně. Online. In: Stormware. ©2024. Dostupné z: <https://www.stormware.cz/ucetni-pojmy/dane/>. [cit. 2024-01-12].

TRUHLÁŘOVÁ, Martina. *Sociální a zdravotní pojištění OSVČ v roce 2023.* Online. In: Portál Pohoda. 2022. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/socialni-a-zdravotni-pojisteni-osvc-v-roce-2023/>. [cit. 2024-01-13].

PREUSS, Ondřej. *Zrušení a likvidace společnosti s ručením omezeným – jak na to?* Online. In: Dostupný advokát. 2023. Dostupné z: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/likvidace-sro>. [cit. 2024-01-27].

Živnosti: Druhy živností. Online. In: BusinessINFO.cz. ©1997-2024. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/zivnosti-ppbi/3/#h-ivnosti-ohla-ovac>. [cit. 2024-01-20].

Živnosti: Skončení živnostenského oprávnění. Online. In: BusinessInfo.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/zivnosti-ppbi/4/#h-skon-en-ivnostensk-ho-opr-vn-n>. [cit. 2024-01-22].

3 způsoby, jak přejít z OSVČ na s. r. o. Online. In: Money S3. 2023. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/podnikani/3-zpusoby-jak-prejit-z-osvc-na-s-r-o/>. [cit. 2024-01-25].

6.12.2022 – paušální daň od 2023. Online. In: Externí účetní s.r.o. 2022. Dostupné z: <https://externi-ucetni-zlin.cz/2022/12/06/5-12-2022-pausalni-dan-od-2023/>. [cit. 2024-02-21].

Zákony a vyhlášky

Vyhláška č. 125/1993 Sb.: Vyhláška ministerstva financí, kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Online. In: *Zákony pro lidi.* 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-125>. [cit. 2024-04-25].

Zákon č. 280/2009 Sb.: Zákon daňový řád. Online. In: *Zákony pro lidi.* 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>. [cit. 2024-04-25].

Zákon č. 90/2012 Sb.: Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Online. In: *Zákony pro lidi.* 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90/historie>. [cit. 2024-04-25].

Zákon č. 455/1991 Sb.: Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Online. In: *Zákony pro lidi.* 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>. [cit. 2024-04-25].

Zákon č. 586/1992 Sb.: Zákon České národní rady o daních z příjmů. Online. In: *Zákony pro lidi.* 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586/zneni-20231001>. [cit. 2024-04-25].

SEZNAM ZKRATEK

daň z příjmů FO	daň z příjmů fyzických osob
daň z příjmů PO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
společnost	obchodní společnost
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů
ZOK	zákon č. 90/2012 S., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů
ZŽP	zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Paušální výdaje dle § 7 odst. 7 ZDP	18
Tabulka 3: Příklady slev na dani.....	24
Tabulka 4: Výše daňového zvýhodnění dle § 35c	25
Tabulka 5: Zálohy na daň z příjmu FO	26
Tabulka 6: Výpočet daně z příjmu fyzické osoby	27
Tabulka 7: Paušální daň	30
Tabulka 8: Výpočet daně z příjmu právnické osoby	36
Tabulka 9: Srovnání OSVČ a s.r.o.	51
Tabulka 10: Podrobnosti o fyzické osobě	56
Tabulka 11: Příjmy a výdaje dle § 7 ZDP a § 9 ZDP	57
Tabulka 12: Paušální výdaje	58
Tabulka 13: Porovnání daňové povinnosti OSVČ.....	59
Tabulka 14: Zdravotní pojištění.....	61
Tabulka 15: Sociální pojištění	61
Tabulka 16: Čistý zisk (skutečné výdaje)	62
Tabulka 17: Čistý zisk (paušální výdaje).....	63
Tabulka 18: Daňová povinnost s.r.o.	65
Tabulka 19: Daňová povinnost s.r.o.- podíly na zisku + příjmy dle § 9 ZDP	66
Tabulka 20: Čistý zisk s.r.o.- podíly na zisku.....	67
Tabulka 21: Čistý zisk s.r.o.- podíly na zisku + příjmy dle § 9 ZDP	67
Tabulka 22: Čistý zisk s.r.o.- minimální mzda	69
Tabulka 23: Čistý zisk s.r.o.- minimální mzda společníka.....	70
Tabulka 24: Roční čistá minimální mzda společníka	71
Tabulka 25: Čistý příjem	71
Tabulka 26: Výpočet hrubé mzdy	72
Tabulka 27: Daňová povinnost s.r.o.- maximální možná mzda	73

Tabulka 28: Roční čistá maximální mzda pro společníka	74
Tabulka 29: Poplatky na založení s.r.o.	79

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Přímé a nepřímé daně	14
Graf 2: Způsoby skončení živnosti	44
Graf 3: Daňová povinnost – současná situace x pouze paušální výdaje.....	60
Graf 4: Čistý zisk- FO.....	63
Graf 5: Daňová povinnost s.r.o.	75
Graf 6: Čistý zisk s.r.o.- srovnání	76
Graf 7: Daňová povinnost- OSVČ a s.r.o.	77
Graf 8: Čistý zisk- OSVČ a s.r.o.	78